

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 81. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Debrecen alkalmas-e ipari vállalatok létesítésére?

A gazdatársadalom gyűlésével kapcsolatosan, éppen a gazdák érdekeiben felvethetjük a kérdést, vajjon Debrecen alkalmas-e olyan ipari vállalatok létesítésére, amelyek országos viszonylatban is nagy jelentőséggel bírnak. Részünkről a felelet igen, mert annyi nyersanyag állhat rendelkezésre, amennyit akarunk, a földrajzi fekvés pedig egyenesen megfelelő. A föld természetét fokozni ma már mindenkinek kötelessége, nem csak a háborús viszonyok miatt, hanem a jövő országának kiépítéséért is. Az erre való buzdításban nem szűkölködünk, csak legyen rátermettségünk. A földet idejében meg kell munkálni, vele állandóan foglalkozni, szinte éjt-napot összetenni. A magyar földművelő kora tavasztól, késő ősziig bizony keveset fordít az aivásra, mindig talpon van jöszágnai gondozásában, földje megművelésében. Aldott munka, amit hasznosítani is kell túl a család megélhetésén, az eredményt, amelyet közösség tenni a nemzet javára ezen túlmenően a kivitelben.

Magyarországra nagy feladatok várnak, aminek jutalma csak az lehet, hogy megerősödik ezeréves helyén.

A Tiszántúl magyarlakta vidéke a mezőgazdaság lendítőkereke, melynek gyorsabb mozgására figyelnünk kell. Ha pedig még eredményesebbé óhajtjuk tenni, akkor Debrecen városának helyét kell adni az erő fokozásában, a kiépítésében azoknak a lehetőségeknek, melyek önként adódnak.

Nem céloz most olyan dolgokkal előállni, amelyek bizonyosan előkerülnek a tervezők megbeszélésein, csak egyet, mint a legelső köztartozó, mellyel megvalósítani itt Debrecenben a Tiszántúl számára a hús és főzelék megfelelő összegyűjtésére, feldolgozására szükséges gyárat. Nem valami kiesinyített alakban kísérletképpen, hanem úgy, hogy az hatalmas erővel dolgozva, a kivitelre is tekintettel legyen.

A város maga már elég nagy ahhoz, hogy az egy hűtőházon kívül más is álljon rendelkezésre. Az állati húson kívül a melléktermékek megfelelő raktározása, feldolgozása. A zöldségfélék raktározása, állandó használatra elkészítése. A szabolesi burgonya és áltataban a környéken is fokozódó burgonyatermelésnek hasznosítása, raktározása olyan kívánalmak, amelyeket meg kell valósítani.

Mennyi meg veszendőbe ősztől tavaszig azért, mert nincs kellően elraktározva sem a zöldség, sem a burgonya. A mindjárt felajánlott készletek számára csak úgy lehet biztosítani kellő eredményt nemzetgazdaságilag, ha a raktározás mellett helyben történik a feldolgozás is. Csak egy példát: a burgonyát téli esomagolással szállítják

Fontos tudnivalók: Új záróra-rendelet, általános záróra éjjel 1 órakor, téli időszakban 12 órakor, kivétel nincs — Zár alá vették az erőtakarmány készleteket

Vitéz Szombathelyi Ferenc, a honvédevezérkar főnöke ma Olaszországba utazik

Ellentétes hírek az indiai kérdés megoldásáról - Egyik jelentés szerint meg van a megegyezés, más jelentések szerint az utolsó órában meghiusultak Cripps tárgyalásai Nagy tengeri csata a Bengáli öbölben - A japánok elszüllyesztettek egy angol repülőgépanyahajót A fülöpszigeti harcok utolsó órái

Hivatalosan közlik, hogy a m. kir. honvéde vezérkar főnöke, vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes az olasz hadvezetőség meghívására. Cavallero hadsereg-tabornok budapesti látogatásának viszonzása céljából április 11-én néhány napra szűkebb kísérettel Olaszországba utazik.

AZ INDIAI KÉRDÉSRŐL

Illetve annak megoldásáról ellentétes hírek érkeztek a nap folyamán.

A Német Távirati Iroda sahanghji értesülése szerint Anglia és India között egyezmény jött létre, melynek értelmében felállítják az első indiai nemzeti kormányt. A honvédelmi tárcát is egy indiai férfiúval töltik be, a hadászati ügyekben azonban angol főparancsnok intézkedik. Stockholmou át érkezett jelentés azt mondja, hogy az indiai kormányt közigazgatási tanács formájában alkotják meg és annak 15 tagját az indiai pártok vezetői közül az akirály nevezi ki.

Ezekkel a jelentésekkel szemben a francia hírközlő iroda azt jelenti Újdelhiből, hogy pénteken a közhangulat a csütörtökihez viszonyítva nagymértékben vesztett bizakodásból a Cripps és a hindu kongresszus közötti tárgyalások sikere tekintetében. Mint mondják, a Cripps eredeti javaslatain tett módosításokról kiadott részletek nem elégitették ki a kongresszus munkabizottságának sok tagját. Azt várják, hogy a bizottság végső döntését rövid időn belül közlik.

a beállott vagy még el nem mult hidegben. Ez abból áll, hogy a szálmakazal tetejéről lekerült, vagy az aljában megromlott szálmát használják fel. A zöldségfélék zsákban küldik ide vagy oda. Az elvermelésnél tudjuk a tavaszi eredményt.

A hús állandósításánál megfelelő hűtőház létesítendő, a gyapju, sörtek, csont és szaruneműek beraktározása, feldolgozása nem történhetik az ország túlsó felén, ha itt van bőségben. Tovább nem megyek a fejtegetésben, hiszen a cél ravilá-

Egy későbbi távirat szerint a kongresszus tanulmányozó bizottsága egyhangúan elhatározta, hogy visszautasítja Cripps javaslatait. A bizottság azzal indokolja meg a visszautasítást, hogy megegyezése szerint a javaslatok alapján nem alakulhatna meg a változatos nemzeti kormány. A határozatot rövidesen nyilvánosságra hozzák.

A brit hírszolgálat újdellhi jelentése szerint azt hiszik, hogy pénteken a védelem kérdésében és más olyan javaslatok terén újabb nézeteltérések merültek fel, amelyekről eddig azt hitték, hogy ezeken a területeken egyetértés jött létre. A végrehajtó bizottság tagjai nem elégitette ki az indiai védelemről szóló újabb javaslatot, valamint az a teljhatalom és intézkedési ügykör sem, amelyet a javaslat szerint az indiaiak megkaptak volna. Azt hiszik, a bizottság kijelentette, hogy a jelenlegi javaslatok nem engednek működési területeket a kongresszus számára ilyen kormány mellett. Cripps egyébként — ugyanez az angol hírszolgálat szerint — szombaton délre sajtóértekezletet hívott össze s azon szándékszik közölni küldetésének eredményét.

Mint a brit hírszolgálat Újdelhiből később jelenti, a hindu nemzeti kongresszus végrehajtó bizottsága egyhangúan elfogadta azt a határozatot, amely elutasítja Cripps javaslatait. A határozatot pénteken közölték Csipps-szel.

Mint a brit hírszolgálat Újdelhi-

ből éjjelkor jelenti, Sir Stafford Cripps-szel pénteken estig közölték valamennyi hindu part végleges elhatározását. Nagyon nehéz megjósolni a tárgyalások eredményét. A hindu nemzeti kongresszus megfolyamatban lévő megbeszéléseinek légköre »kevessé derült«.

FRANCIAORSZÁG VALASZUTON

Berlini jelentés szerint a német fővárosban kétségtelennek tartják, hogy Laval újabb fellépése valamilyen formában dűlőre viszi Franciaország végleges állásfoglalásának kérdését és ezzel eldönti Franciaország jövőjét.

Berlini felfogás szerint Franciaország a szó szoros értelmében most választópontra áll. Ingadozó politikájának folytatása — hangsúlyozzák Berlinben — tovább már lehetetlen. Az a felfogás uralkodik, hogy Berlinben nem annyira arra helyezik a súlyt, vajjon Laval kap-e vezető pozíciót a francia politikában, illetve vezetőtagja legyen valamilyen francia kormányban, hanem inkább arra, hogy tavoltsanak el minden akadályt és minden ellenállást a francia diplomáciából, politikából és a hadseregtől, mégpedig véglegesen. Magától értetődik s ezt Berlinben is hangsúlyozzák, hogy ennek kérdését elsősorban francia belpolitikai ügynek tekintik.

Abetz párisi német nagykövet Berlinben folytatott beható tanácskozások után visszatért Párisba. A nagykövet új utasításokat vitt magával.

A WASHINGTONI FRANCIA NAGYKÖVET ROOSEVELTNEL

Roosevelt elnök esütörtökön fogadta a washingtoni francia nagykövetet. A nagykövet ekkor ayuj-

totta át a vichyi kormánynak már hosszabb ideje bejelentett tiltakozását az Egyenlítői Francia-Afrika degaulleparti kormányának elismerése ellen.

Washingtonból jelentik, hogy ez alkalomból tárgyalásra került az Egyesült Államok kormányának az a régi ígérete is, amely szerint élelmiszert látják el a francia

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

lakosságot. Az élelmiszerszállításokat, mint ismeretes, ismételtelen felfüggesztették.

A szovjet elleni arcvonal

A német véderő főparancsnoksága közli:

A keresi félszigeten teljes sikerrel vertük vissza az ellenségek páncélosok és repülőgépek által támogatott támadásait.

Súlyos véres veszteségeket okoztunk a támadóknak és eddig beérkezett je-

lentések szerint 56 bolsevista páncélos megsemmisítettünk, további 26-ot pedig harcceptelenné tettünk. A keleti hadszíntér különböző szakaszain eredményes támadó vállalkozásokat hajtottunk végre. Volchovnál körülfartunk és megsemmisítettünk egy szovjet erőcsoportot. (MTI.)

Északafrikában és a Földközi tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye: Kirenaikában előretolt csapatok újabb esatározásai a mi javunkra végződtek. A libiai sivatagban végzett tisztogató munkálatok során további ellenséges páncélgépkocsik elpusztítását állapítottuk meg.

A légi erő fényes hadműveletek sorozatával jelentékeny károkat okozott az ellenséges arcvonal mögötti utánpótlási központjaiban. Német vadászgépek erős ellenséges vadász kötelékekkel vívott harcban négy Curtiss gépet lelőtek. Egy további ellenséges repülőgép Gialo légvédelmi ütegeinek találatára következtében az oázis közelében lezuhant.

Málta szigete ellen is megismételték a tengely légi kötelékei heves támadásait és eredményesen bombázták a sziget tengerészeti és kikötőberendezé-

seit, valamint katonai intézményeit. Légi harcok során német vadászgépek öt ellenséges repülőgépet elpusztítottak. (MTI.)

A német hadijelentés közli: Észak-Afrikában felderítő csapatok összeköttetése során több brit páncélos felderítő köcsit és löveget semmisítettünk meg, illetve zsákmányoltunk.

Harci, zuhanóbombázó és vadász-kötelékeink éjjel-nappal támadták Málta szigetét. Az állami hajógyárakban, kikötő- és dokkberendezésekben, valamint a repülőtereken a német bombák súlyos károkat okoztak.

A 16 napig tartott és egyre erősödő légi támadások miatt — a Daily Express szerint — az angol hajókaravánok nem juthatnak be a máltai kikötőbe. Ezért a sziget helyzete rendkívül aggasztó.

Japán-angolszász háború

A japán főhadiszállás közleménye szerint pénteken délelőtt a Fülöp szigeteken 60.000 amerikai és filippinó a japánok hatnapos offenzívája után fegyverszünetet kért.

Bár Tokióba még nem érkeztek hivatalos jelentések a Balanga félszigeti helyzet legújabb fejleményeiről, japán katonai körökben mégis az a felfogás uralkodik, hogy a megvert ellenséges csapatok számára csak teljes és feltétel nélküli megadás jöhet számításba.

Mint már Hongkong, Szingapur, és Jáva esetében is, — hangsúlyozzák Tokióban — a japán főparancsnokság most sem egyeztet bele semmiféle engedménybe vagy hosszú tárgyalásokba, hanem tekintettel a japán csapatok meggyőző fölényére és az ellenséges ellenállás összeomlására, feltétel nélküli megadást követel. Az ellenségnek semmiféle kilátása sincs már további hatásos ellenállásra.

Egyetlen kérdés vetődik fel csupán a főparancsnokság a Balanga félszigeten lévő ellenséges csapatok megadásával együtt nem követeli-e egyidejűleg Corregidor erődjének átadását is. Erről azonban még nem érkezett jelentés. Mint Tokióban vélik, a tárgyalások közben már be is fejeződhetek, mivel odaérkezett hírek szerint Wainwright tábornok a legmészszebbmenő teljhatalmat kapta Washingtonból a döntés meghozására.

Mint a Domei iroda jelenti a Balanga arcvonalról, a japánok folytatják előrenyomulásukat dél felé. A légi erő tovább támadta Corregidor szigetét, a japán haditengerészet pedig megakadályozta, hogy az ellenséges hajók elhagyják kikötőiket. A keleti partvidék mentén visszavonuló ellenség üldözése közben megszállták Cabanbant, amely a manilai öböl bejáratánál fekszik és hadászati szempontból fontos helyzetben van. A város repülőtere és katonai berendezései csaknem teljesen elpusztultak. A középső szakaszon a

Szumat-hegy megrohanásával a félsziget legerősebb állása esett el. Körülkerítették több ezer főtől ellenséges csapatot Limai és Lamao között. Az ellenséges csapatokat állandó légitámadások érik. Más ellenséges egységek Marivelles felé vonulnak vissza, amely az utolsó jelentősebb hely a félsziget déli csücskén. Az ellenség Marivellesben és Cochinosban előkészületeket tesz a Corregidorba való menekülésre. A Bataan félszigeten folyó harc gyorsan halad befejeződése felé. (MTI.)

Vichy, április 10. Az OFI jelenti Washingtonból éjjelkor: Az amerikai hadügyminiszter közlése szerint a Bataan-félszigeten megszüntek a harcok. A Corregidor erődjén még amerikai löveg van.

Bern, ápr. 10. A brit tengerügyi hivatal jelentéseket kapott Colombóból, amelyek szerint a Bengáli öbölben súlyos tengeri csata folyik brit és japán tengeri erők között. Mindkét részről cirkáló, rombolók és tengeralattjárók, továbbá japán részről egy, vagy két repülőgépanyahajó vesz részt az ütközetben.

Tokió, április 10. A japán főhadiszállás közli: Április 9-én Ceylon keleti partjainál Trincomalee vizében elsüllyesztettünk egy Hermes mintájú brit repülőgépanyahajót, egy Birmingham és egy Emerald mintájú könnyű cirkálót, egy rombolót és egy őrnaszádot.

Igen súlyosan megrongáltunk egy könnyű cirkálót és hat kereskedelmi hajót. Sikertől lelőnünk 56 ellenséges repülőgépet. Tíz gépkocsi nem tért vissza, a tengeri erőknek azonban nem volt vesztesége. (MTI.)

Mint az angol hírszolgálat jelenti, hivatalos brit helyen beismerték, hogy a Hermes mintájú brit repülőgépanyahajót elsüllyesztették. (MTI.)

A japánok a Hermes repülőgépanyahajó elleni támadásban éppúgy, mint a Dorsetshire és a Cornwall cirkálók elleni támadásban nem alkalmaztak

Ruházkodásra nem lesz gondja

ha bizalommal fordul

Kőrösi László céghez

Ferenc József út 38.

torpedóvető repülőgépeket, hanem csak zuhanó harci repülőgépeket — közli a brit hírszolgálat. A támadások szokatlanul nagyarányúak voltak. Az angol jelentés szerint általában le kell vonni a japán sikerekből azt a tanulságot, hogy a tengeri hadviselésben a zuhanó harci repülőgépek rendkívül hatásosak lehetnek.

A japán császári főhadiszállás közli: A Jávától délre fekvő Karácsonyszigeten japán haditengerészeti erők szálltak partra és teljesen megszállták a szigetet.

A burmai Mandalay városa a legutóbbi japán légi támadások követke-

tében csaknem teljesen elpusztult. A többnyire faházakból álló város a bombázás következtében kigyulladt és szinte órák alatt leégett. A város pusztulásának számos halálos áldozata van.

Az amerikai kormány számai Burma teljes elostével és a burmai olajmezőknek a japánok által történő közeli megszállásával.

Markley tábornokot nevezték ki az indiai hadsereg főparancsnokává. A tudósító jelentése szerint Wavell továbbra is az indiai óceáni szövetséges erők főparancsnoki tisztét tölti majd be.

A mesés India és 400 millió lakossága

A hadihírek egyre gyakrabban emlegetik Indiát, az angol birodalom legértékesebb részét. A japánok India kapui előtt állnak és bizonyára sorsfordulat előtt áll India, melyről olyan sok a mese és olyan sok az utóélet.

Indiáról röviden adunk leírást a következőkben: India területe négymillió négyzetkilométer és 400 millió ember él rajta, India nagy félszigeten 22 olyan város van, melyeknek lakosai meghaladják a százezer számot. A falvak száma 700.000. Legutóbb 1931-ben tartottak népszámlálást és akkor ki-

derült, hogy száz olyan nyelvjárást beszélnek India lakói, hogy nem is érik meg egymást. Nyelvük különbözött hét főcsoportra osztható. A fehér emberek száma alig 200.000, főleg angolok. A népesség nagyobb része braman vallású, azután a mohamedánok és buddhisták következnek. A mohamedánok száma eléri a 90 milliót. A vallási ellentétek igen nagyok, az utóbbi években is utcai harcokat vívtak egymással a mohamedánok és a braman vallásúak. A farsadalmi tagozódás még mélyebb szakadékokat épít, mert a merev kasztrendszer még azt sem engedélyezi, hogy házasság köthessenek a nem egy kaszthoz tartozók. A katasztrófták, a páriák pedig nem is érintkezhetnek a többiekkel.

A fehéreknek az ilyen módon szétört hindu tömegben könnyű volt uralkodni. A hindu fejedelmek, a maharadszák uralmukat az angoloknak köszönhetik. Felbeesülhetetlen mennyiségű kincseket gyűjtöttek ezek a hindu fejedelmek és közöttük vannak a világ leggazdagabb emberei. Az adószedés joga az övék és annak nagyrésze a szenélyi pénztárukba vándorol. A nép általában földművelő és ügyes kézműves, de szegények.

Az indiai császárság alapját a Kelet-indiai Társaság rakta le, melynek saját hadserege volt, hogy biztosítsa az üzleti vállalkozások jóvedelmét. Ez a kereskedőtársaság 1858-ig intézte az ügyeket és azóta vette át fokozatosan az angol birodalom az egyes tartományok igazgatását. Az indiai császárság jelenleg 32 részben hűbéres fejedelemségből és tartományból áll.

A hinduk többször kísérelték meg szabadságuk kivívását, de az angolok véres harcokban levertek őket. A hindu szabadságmozgalom legutóbbi vezére Gandhi volt, aki 20 évig élt Dél-Afrikában az ott dolgozó sokezer hindu munkással és onnan tért vissza szülőföldjére mint már ismert harcosa az ország függetlenségi mozgalomának.

A jelenlegi háború is előtérbe toltta a hinduk szabadságmozgalmát és a hindu vezérekkel most folynak az angol kormány tárgyalásai. Az utóiratások rendszerint a „mesés” jelzőt használ-

ják Indiával kapcsolatban és ebben igazuk van, mert gazdagságát tekintve tényleg mesés ez az óriási terület. Megterem mindent és ásványi kincsekben is gazdag. Kereskedelmére jellemző, hogy 1938-ban a bevitele 1838 millió pengő volt, a kivitele pedig 2003 millió pengő. A kivételben a pamut, juta, tea, olajosmagvak szerepelnek a legnagyobb számmal. A bevétel főleg gépek-re és fémárukra vonatkozik.

Uj felsőházi tag

A Kormányzó a miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére vitzé Kárpáthy Kamilló m. kir. titkos tanácsos nyug állományú vezéreztredést a felsőház élethossziglani tagjává kinevezte.

APOLLÓ filmszínház

Változatlan sikerrel
Mikszáth Kálmán örökbeesű
regénye filmen: a

Beszélő köntös

Jávör Pál, Tasnády Fekete
Mária, Szilassy László, Kiss
Ferenc és Csorosts Gyula a fő-
szerepekben.

Hungária filmszínház

Ma a derűs és vidám magyar
sláger:

H é t s z í l v a f a

Főszereplők: Turay Ida, Szilassy
Gyula, Csorosts Gy., Mály, Vaszary
Piri, stb.
Előadások d. u. 5, 7 és 9 órakor!
HIRADÓ!

Vígyszínház mozgó

A nagy siker miatt prolongálva
a merész témájú új magyar film:

Bűnös vagyok

Főszereplők: MEZEY MÁRIA,
Csorosts, Kamarás és Rác Váli.
Kizárólag 16 éven felülieknek!

METEOR MOZGO műsora:

Szombaton és vasárnap

PAULA WESSELY

megrázó művészi alakítása

Az ősi rög

Most egy éve

kezdődött a páriszkörnyéki békediktatóriumokban mesterségesen összetakolt Jugoszlávia felbomlása. Az ősi magyar délvidekeken a felbomló jugoszláv orralom véres kausza fenyegette életében és biztonságában az ottani magyarságot.

Ekkor hangzott el Kormányzó Urunk történelmi hadparancsa honvédeknek. „A kötelesség ismét arra szólít bennünket, hogy elszakított magyar véreink segítségére siessünk, előre az ezeréves határokig” — hangzott többek között a hadparancs.

Ma egy éve, 1941 április 11-én hajnalban megindult a honvédsereg és ragyogó fegyvertényel rövid pár nap alatt felszabadította és megmentette a pusztulástól a magyarok százezreit, az ősi földet birtokba vette. A magyar honvédség a délvideki hadjárattal heradhatatlan babért fűzött újabkori hősi teljesítményei sorába. Es egyidejűleg történelmet is csinált. Hozzájárult ahhoz a folyamathoz, mely végleg felszámolta a mesterkéltan összetakolt Jugoszláviát.

Ugyanerre az időre esett a független Horvátország kikiáltása. Ugyanakkor most ünnepli az önálló Horvátország független államiségének első évfordulóját. A két szomszéd ünnepe egybeesik időpontban, mintegy szimbolizálva az egymásrautaltságot, a magyar honvédek egy év előtti fegyverténye pedig azt is jelenti, hogy segítettek kivívni a szabadságot a szomszéd népek. Innen indul ki a magyar-horvát jószomszédi viszony.

Minden munkából részt kérek

A Kormányzóhelyettes Úr vállalta a Nemzetvédelmi Szövetség fővédnökségét

Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség elhatározta, hogy fővédnökévé vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyetteset kéri fel. A szövetség kaptalan tagjai testületileg jelentek meg tisztelgő látogatáson a Kormányzóhelyettes Urnál, akit vitéz Magasházy László vezérőrnagy, a szövetség elnöke köszöntött, hangsúlyozva, hogy a nemzeti eszme harcossai vezérük engedelmeivel mindhaláláig kitartó hűséget fogadnak a Kormányzóhelyettes Urnak és kérik, hogy fogadja el a szövetség fővédnöki tisztségét.

Vitéz nagybányai Horthy István közvetlen szavakkal köszönte meg, hogy az Országos Nemzetvédelmi Szövetség fővédnökeül felkérték és kijelentette, hogy a tisztségét elfogadja, a szövetség országépítő munkájában örömmel kíván részt venni.

— Minden munkából részt kérek, ami magyar hazánk és magyar fajunk érdekeit szolgálja — mondotta a Kormányzóhelyettes Úr, akit a kaptalan tagjai nagy lelkesedéssel ünnepeltek.

Harmincan támadták meg az apát és fiát

A debreceni sebészeti klinikára behozták súlyos sérülésekkel Büdzentimihályról Burger Béla 44 éves kereskedőt és 18 éves fiát, Burger Jánost. Igen súlyos ütések nyomai borították testüket és Burger Bélának még a koponyacsontja is megrepedt ötcentiméteres területen.

A sérültek azt adták elő, hogy őket Büdzentimihályon 30-an támadták meg és botokkal verték le őket. A csendőrség folytatja a nyomozást annak megállapítására, hogy kik és miért bántalmazták olyan súlyosan Burgerét és fiát, Burgerék felépülése, ha valamilyen komplikáció nem történik, négy hétig tart.

Mindenféle textilárú jóminőségben olcsó áron beszerezhető

Dr. Révésznénél

Piac-utca 40. Hanga-udvarban.

A Kormányzó Urnak átadták a horvát Zvonimir-rendet

A Kormányzó Úr Öfóméltósága pénteken déli 1 órakor kihallgatáson fogadta Gay Ivo horvát követet, aki az önálló Horvátország kikiáltásának mai első évfordulója alkalmából Zvonimir király koronájának Nagy Rendjét a csillaggal és kardokkal nyújtotta át Öfóméltóságának. (MTI)

Hitler távirata a Poglavnikhoz

Berlin, április 10. A Führer a független horvát állam fennállásának első évfordulója alkalmából a következő táviratot intézte Ante

Pavelics dr.-hoz:

A független horvát állam fennállásának első évfordulója alkalmából Nagyméltóságodnak személyes jöletére és a bolsevizmus leküzdésében, valamint az új európai rend kiépítésében tevékenyen résztvevő szövetséges horvát nép boldog jövőjére irányuló őszinte jókívánságaimat tolmácsolom.

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter a horvát államfőhöz intézett táviratában a birodalmi kormány szerencsekívánatainak adott kifejezést. (NTI)

Az új zárórarendelet

Semmiféle helyiséget sem szabad éjjel 1 óránál tovább nyitvatartani — Téli időszakban a záróra éjjel 12 óra — Kivétel nincs a korlátozás alól

A hivatalos lap szombati száma közli a minisztérium rendeletét a nyilvános helyiségek zárórájának újabb szabályozása tárgyában.

A rendelet értelmében nyilvános étkezőhelyiséget, ételek vagy italok kiszolgálására berendezett helyiséget, színházat, mozgófényképezőüzemet, szórakozóhelyet, vagy egyéb mulatóhelyet, tánctermet, tánciskolát, vagy hangverseny és előadótérmet más hasonló helyiséget, egyesületeknek mindazokat a helyiségeket, amelyek tagok és vendégek összejövetelére szolgálnak, ha reája nézve korábbi záróra nincs megállapítva éjjel 1 óránál tovább, 1942 október 1 napja után pedig éjjel 12 óránál tovább nyitva tartani nem szabad. A felsorolt helyiségeket nem szabad reggel 5 óra előtt kinyitni.

Nem vonatkozik a rendelkezés a vasúti vendéglőkre. Ezeknek a záróráját és nyitáskor időpontját

az elsőfokú rendőrhatalóság állapítja meg.

Az említett időpont után a magánlakásokban sem szabad a rendelkezések kijátszása céljából vendéget fogadni, illetve látni olyan személyt, akinek ott tartózkodása a család körében szokásos vendéglátáson kívül esik.

A rendelet hatályon kívül helyezi a záróra szabályozásáról szóló, a múlt év augusztusában megjelent rendeletet. Eszerint hatályát veszítette az a rendelkezés, amely hajnali 3 órában állapította meg az este 10 órakor vagy később kinyitott helyiségek záróráját.

Önként értődik, hogy ezek a helyiségek ezután 10 óra előtt nyitva tartani nem szabad. A rendőri vagy közigazgatási hatóság nem engedélyezhet kivételt a záróra korlátozás alól. A rendelet április 11-én lép hatályba.

Egy török képviselő holttestét vetette ki a Duna Budapesten

A török képviselő a Lukács-fürdőben lakott

Budapestről jelentik: Pénteken délelőtt a Ferenc József híd és Erzsébet híd között egy 65 év körüli férfi holttestét vetette partra a Duna. Ruhája zsebében találtak egy bizonyítványt, amely dr. Basri Günstekin Dukagin török országgyűlési képviselő nevére szült.

Megállapították, hogy a török képviselő a Lukács-fürdő gyógy-szállóban szállt meg. A nyomozás megindult a személyazonosság kiegészítésére és arra, hogyan került a képviselő a Dunába.

Ki volt Szabolcska Mihály, néhány találó szóval elmondja fia Szabolcska László a „Debreczen” munkatársának

Kedves vendég érkezett tegnap este Uray Sándor egyházkerületi főjegyző családjához: Szabolcska László dr. budapesti református lelképászter. Szeretettel sugárzó arccal és rajongással beszél édesatyjáról:

— Olyannak akarom őt vázolni, mint amilyenek én láttam — mondja beszélgetés közben. Édesatyám élete végéig megmaradt debreceni diáknak. Ez volt életének legjellemzőbb vonása. Tehát, amit a debreceni szellem öríz és amit ezzel fejezhetünk ki legtalálósabban: a puritánságát a hagyományok tiszteltetését, a szellemi ragaszkodását épen és tisztán örízte meg halála napjáig. Valami csodálatos hála is élt benne ezek miatt a debreceni Kollégium iránt.

— A tehetségkutatás és a tehetségek felfedezése — amit mostanában a falkutatók csinálnak — nem új dolog, —

mert édesatyám is ilyen tehetségkutatás révén kerülhetett fel mint falusi fiú a középiskolába és az egyetemre is.

— Milyen volt a lelkiélete, emberi tulajdonságai — kérdeztük.

— Jellemvonása volt édesapámnak a tökéletes kiegyensúlyozottság. Voltak alapvető meggyőződései, sarkigazságai és fundamentális tétélei. A szó nemes értelmében vett konzervatívizmusa mindig megóvta őt attól, hogy belső lelki viharai legyenek. Ez az ő lelkét állandóan derűsítette, mindig derűlátó volt. Legfontosabban saját verseivel jellemezhetem igazi lényét:

A szeretet az én vallásom,
a jótétel az imádságom,
ha mikor egy kis jót tehettem,
ünnep az a nap szívemben.

Ez volt tehát Szabolcska Mihály s ügylátszik Szabolcska László dr méltó fia a nagy költőnek.

Nagy kísérettel jön Debrecenbe báró Bánffy földművelésügyi miniszter

Mint már jelentettük, báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter vasárnap reggel Debrecenbe érkezik és résztvesz a tisztántúli gazdák gyűlésén és beszédet tart az időszerű gazdasági kérdésekről.

A miniszter kíséretében a gazdaságra Debrecenbe jönnek Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke, Lossóczy István közellátásügyi állam-

titkár, Kölcsey István, a MEP alelnöke, báró Vay Miklós, vitéz Várady László, Mezey Lajos, Ferenczy Tibor, Benkő Géza, Mégyay Károly, Vajay Károly, Sigray István, vitéz Lukács Endre, Konkoly-Thege Kálmán, vitéz Lipsey Márton, vitéz báró Hellenbach Gottfried, Demel Aladár, Boér Agoston, vitéz Váczy György, Ember Géza, Gergelyffy András, báró Braunecker Au-

DEBRECZEN

3. OLDAL
1942. IV. 11.

tal, Mikó Imre képviselő, Kölcsey Ferenc főispán és a földművelésügyi minisztérium több vezető tisztviselője.

„Zugban” vásároltak 122 kiló bőrt

Balmazújvároson Dobi Gábor és Szabó István „zugban” vásároltak zsíros bőrt, melyből eszmákav szottak készíteni a gazdasági eseményeknek. A bőrt nagyobb áron vették, mint a hivatalos ár és magasabb áron is adták el, hogy nyereségük legyen.

A tárgyalást dr. Pogány Béla törvényszéki bíró tartotta meg, de ítéletre nem került sor, mert dr. Schéda László ügyész kérte az iratoknak a büntető tanáshoz való átadását, mivel olyan bünteseleményről van szó, hogy egy eszterdőt meghaladó büntetés várható és ez már az egyes bíró hatáskörét túlhaladja.

A lefoglalt bőrkészlet 122 kiló.

Az Erzsébet-utcai véres rendőr-affér ügye a bíróság előtt

A debreceni törvényszék most tartott tárgyalást Halász Péter debreceni lakos ügyében, aki ellen hatósági közeg elleni erőszak miatt indult meg az eljárás. A vád szerint még 1940 októberében a Sport kávéházban italos állapotban megbontotta a rendőrt Halász, akit egy rendőrmester kísért ki az utcára. Halász a rendőrt megütötte és nem engedelmesskedett. A rendőr kardjával támadta Halászt és annak arcán súlyos sebet is ejtett.

Halász a bíróság előtt arra hivatkozott, hogy csak önvédelemből cselekedhetett, ha támadólag lépett fel a rendőrrel szemben, mert az őt kardjával megsebesítette. A bíróság a tanúk kihallgatása után megállapította Halász bűnösségét és elítélte 40 pengő pénzbüntetésre, de az enyhítő szakaszok alkalmazásával a rehabilitációt is alkalmazta.

A bíróság az indokolás szerint nem látta bizonyítva, hogy tulajdonképpen mi is történt a kávéházban kívül az ittas Halász és a rendőrmester között. Kovács László tanu is inkább azt bizonyítja, hogy a karddal támadó rendőrrel szemben védekezett Halász. Az ítéletet Halász és dr. Böszörményi ügyész tudomásul vették.

Hogyan teheti könnyebbé az életét

Eletünk egyik nélkülözhetetlen tényezője a ruházatkódás. Sajnos, ezen téren is alkalmazkodnunk kell a társunk független körülményekhez, melyek a ruha beszerzését — legalább is a régi, megszokott úton és módon — igen nehéz teszik.

Egyre több szabómestertől vagy női ruhásalon tulajdonosától halljuk, hogy nem az új anyagok az értékesek, hanem ellenkezőleg a régi ruhákban levők. Ez a magyarázata annak, hogy ma már nemcsak nem szegény kifordított ruhákban járni, de kezd egyenesen fényjelzéssé válni a kifordítottság. Az a ruha ugyanis, amelyet érdemes kifordítani, még finom gyapjuszövetből, vagy más nemes anyagból való.

A hölgyek például egyre ritkábban csináltatnak teljesen új anyagból ruhákat, hanem két-három régi ruhát bontatnak szét és kombinálnak belőle érdekes, új, szép ruhákat.

Természetesen ez a magyarázata annak is, hogy egyre nagyobb számban adnak fel például lapunkban is olyan apróhirdetést, melyben használt ruhák vételét adják tudtul.

Ez vezetett bennünket, hogy külső rovatot nyissunk „Használt ruhavétel” cím alatt. Ezzel jó szolgálatot teszünk olvasóinknak, akik így aránylag olcsó áron kiváló anyaghoz jutnak.

Mi van a hivatalos lapban

A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban úresedésben levő 4 kezelői és 5 díjnoki állásra, ugyanott 2 kiegészítő szolgáló állásra, a székesfehérvári közoktatásügyi igazgatóságánál megüresedett 5 al- és két segédorvosi állásra, valamint az újpesti Károlyi Sándor közoktatási és a mosonvármegyei közoktatási úresedésben levő egy segédorvosi, illetve egy főorvosi és 2 segédorvosi állásra, végül a Makó városi kereskedelmi középiskolájánál megüresedett tanári állásra kiírt pályázatot.

Márciusi olasz veszteséglista

Róma, április 10. Az olasz hivatalos jelentés szerint az olasz haderők és a fascista milícia március hó folyamán a következő veszteségeket szenvedte:

Afrikában 174 elesett, 138 megsebesült és 16,495 eltűnt. Oroszországban 439 elesett, 2093 megsebesült és 196 eltűnt. Az olasz tengeri haderő veszteségei: 37 elesett, 21 megsebesült, 273 eltűnt. A légi haderő veszteségei: 29 elesett, 43 megsebesült és 184 eltűnt.

Az új zsrjegyek kiosztása

A hatósági zsrjegyek érvénye április hó 25-én lejár. Az új zsrjegyek, továbbá a nehéz testi munkásokat, valamint terhes és szoptató anyákat megillető pótkjegyek kiosztása a lakás szerint illetékes közlélmelési körzeti irodában már április hó 10-én, pénteken kezdetét vette.

Az a célra szükséges igénylési lapok darabonként 4 filléért, továbbá a nehéz testmunkások részére szükséges „igazolás” darabonként 2 filléért a korábbi hirdetményekben már közölt dohány kisárutárakban és kereskedésekben szerezhethők be. A zsrjegyeket az irodák csak az egyes háztartások által szabályszerűen kiállított és benyújtott igénybejelentőlap, valamint a háztartásokra vonatkozó, jelenleg is érvényben levő összes zsrjegy, továbbá a nehéz testi munkásokat megillető pótkjegyek, a terhes- és szoptató anyáknál a pótkukorjegy, valamint a rendőrségi bejelentőlap bemutatása ellenében nyomban kiadják. A rendes zsrjegyekért darabonként 10 fillér fizetendő. Nem kell ellenértéket fizetni a nehéz testi munkásokat, valamint a terhes és szoptató anyák részére kiadandó pótkjegyekért.

Felkérem a közönség tagjait, hogy a rendes zsrjegyekért az átvételkor darabonként 10 fillér kiállítási díjat előre készítsék ki, hogy a pénzváltással és visszaadással járó idővesztés — mely a kiosztás gyors lebonyolítását hátráltatja — elkerültessek.

A zsrjegyek kiosztása, a torlódások elkerülése végett — a jelenleg érvényben levő rendes zsrjegyen a lakás rovat alatt baloldalon tintával feltüntetett naplótélszám sorrendjében a következőleg történik:

• Április 11-én szombaton d.e. 401—800 13-án hétfőn de. 8—2-ig 801—1200-ig 14-én kedden de. 8—2-ig 1201—1600-ig 15-én szerdán de. 8—2-ig 1601—2000-ig 16-án csütörtökön 8—2-ig 2001—2400-ig 17-én pénteken 8—2-ig 2401—2800-ig 18-án szombaton 8—2-ig 2801—3200-ig 20-án hétfőn de. 8—2-ig 3201—3600-ig 21-én kedden de. 8—2-ig 3601—4000-ig 22-én szerdán de. 8—2-ig 4001—4400-ig 23-án csütörtökön 8—2-ig 4401—4800-ig 24-én pénteken 8—2-ig 4801 sorszámon felül naplótélszámokkal bírók tulajdonosai vehetik át zsrjegyüket.

A fentiek szerint megállapított kiosztási sorrendet torlódások elkerülése végett szigorúan be kell tartani.

Felhívom a közönség figyelmét arra is, hogy a testi munkások részére pótkjegy nem adható ki, ezért az érdekeltek a körzeti irodákat ily irányú igénylésekkel ne is keressék fel. Polgármester.

— Nem díszítik többé az Amerikai női ruhákat. Az Egyesült Államok nemzeti termelésügyi bizottsága — mint Newyorkból jelentik — elrendelte, hogy ezentúl csakis egységes típusú női ruhákat készíthetnek. Ezáltal évente mintegy százmillió méternyi gyapjú-, gyapot- és selyemanyagot a karitának meg. A jövőben a női ruháról teljesen elmarad a díszítés. (MTI.)

Megalakult a Magyar Bibliatársulat

Tegnap este Budapesten tartotta alakuló gyűlését a hazai bibliaterjesztés új szervezete, a Magyar Bibliatársulat. Ez azért vált szükségessé, mert a háború folytán természetesen megszakadt kapcsolatunk azzal a nemzetközi szervezettel, amely 130 év óta ellátta nálunk e munkát: a „Brit és Külföldi Bibliatársulat”-tal. Az alakuló ülésen Muraközy Gyula református lelképásztor bevezető prédikációja után dr. Benkő Ferenc ny. állami titkár közölte, hogy a belügyminiszter hozzájárult a Bibliatársulat megalakításához, majd dr. Kovács J. István református teológiai tanár vázolta az új intézmény

szükségességét.

Bibliát kiadni — úgymond — nem üzleti vállalkozás, „rafizetéssel” jár, viszont az isteni ige terjesztésének mindenekfeletti nagy érdeke elkerülhetetlenné teszi, hogyha másként nem hát önköltségi áron is hozzáférhetővé tegyék a Szentkönyvet a szegényebb néprétegeknek és a fronton harcoló katonáknak is. Minden magyar állampolgár, nő és férfi tagja lehet a Magyar Bibliatársulatnak. Ideiglenes elnök dr. Soltész Elemér protestáns tábori püspök lett. A vezetésébe számos református és evangélikus férfiút is beválasztottak.

Magyar küldöttség a zágrábi ünnepeken

Zágráb, április 10. A független horvát állam megalakulásának első évfordulója alkalmából a sajtó részleteken foglalkozik az ünnepeken résztvevő magyar küldöttség Zágrábba érkezésével és eddigi szereplésével. Az összes lapok beszámolóinak a magyar küldöttségnek Pavelics államfőnél tett tisztelegő látogatásáról. A Poglavník az úgynevezett Jellasic-teremben fogadta a magyar küldöttséget és beszédet mondott, amelyben üdvözölte a magyar nemzet kiküldöttét horvátországi látogatásuk alkalmából és kellemes tartózkodást kívánt nekik. Beszédében külön szívélyes üdvözlését küldte Horthy Miklósnak, Magyarország kormányzójának.

A Poglavník szavaira Ulelin-Reviczky Antal rk. követ és meghatalmazott miniszter, a küldöttség vezetője válaszolt.

Csütörtökön este Lorkovics horvát külügyminiszter vacsoárt adott a külföldi küldöttségek tiszteletére. A vacsorán a külügyminiszter pohárköszöntőt mondott. Beszédében köszönetet fejezte ki a baráti és szövetséges államoknak azért a támogatásért, amelyben a független horvát államot fennállásának első évében részesítették.

A pénteki nap folyamán reggel 9

Árkiegészítést kapnak azok a gazdák, akik október 12-e és december 6-a között adták el burgonyájukat

Azoknak a termelőknek, akik 1911 évi október 12-ike és december 6-ika között, akár önkéntes felajánlással, — akár igénybevétel útján „burgonyavásárlási igazolási lap”-pal igazoltan, burgonyát vásárolt, illetve átvett a földművelésügyi miniszterium felhatalmazása alapján, fajtánként és mázsánként a következő árkiegészítést fizetik ki:

Étkezési nyári rózsza 1.85 P, Gül Baba 1.80 P, ősi rózsza 1.90 P, Ella 1.50, — Woltmann, aranyalma, gondúz, kameka, áldás 1.15 P, Krüger, Teodora 0.95 pengő, ipari Woltmann 0.85 P, Krüger 0.45 P és Ella 1.10 P. Az árkiegészítés április 14-től kezdve az ország egész területén a Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének a rakodási hely szerint illetékes kirendeltsége vagy főbizománya fizeti ki, a „burgonyavásárlási lap”-ok ellenében, függetlenül attól, hogy melyik egyesülés vette át a burgonyát. 1912 május 15-ike után jelentkezéseket figyelembe nem vesznek.

Felvilágosításokat nevezett egyesületek vezetősége, Budapest (V. Deák Ferenc uca 6, félémelet, távbeszélő 18-99-60, vagy 18-99-69) és szövetkezet vidéki kirendeltsége, vagy főbizománysága ad.

Tanítóképzőintézet létesítését és új polgári iskolai épületet kér Hajdúdorog

Szilassy László főispánnál és Rásó István alispánnál tegnap délután hajdúdorogiak népes küldöttsége jelent meg dr. Uzonyi György országgyűlési képviselő és B. Papp György tanító vezetésével.

A küldöttség tagjai a hajdúdorogi polgáriiskola építkezésének a létesítendő görög katolikus tanítóképzőintézetnek ügyében kérték a főispán és alispán segítségét. Ezenkívül bevizsgálóztatási, vetőmaggyűjtési és közlelmelési ügyben adtak elő kérelmeket.

órakor hálaistentiszteletet voltak a különböző vallásfelekezetek templomaiban. Az istentisztelet után fél 11 órakor díszszemle volt a Tomisláv király-téren a Poglavník előtt, az összes külföldi küldöttségek, diplomáciai karok, valamint a horvát katonai és polgári előkelőségek részvételével. Ez a díszszemle volt a fiatal horvát hadsereg első nagyobb felvonulása.

Délben fél 2 órakor vitéz Marossy Ferenc zágrábi magyar követ adott ebédet Ulelin rk. követ tiszteletére.

Ugyancsak pénteken délután Kvaternik tábornagy, hadügyminiszter is ebédet adott a zágrábi katonai küldöttségek tiszteletére.

Délután 6 órai kezdettel a horvát sátor ünnepi ülést tartott a független horvát állam megalakulásának első évfordulója alkalmából. Az ünnepi ülésen jelen volt teljes létszámmal valamennyi külföldi küldöttség, így a magyar küldöttség is.

Este 8 órakor a Poglavník vacsoárt adott a külföldi küldöttségek vezetőinek tiszteletére. A vacsora után este 10 órakor fogadás volt a Poglavníknál, amelyen a külföldi küldöttségek többi tagjai és a diplomáciai kar is résztvettek.

Megkezdődött Velencében a nemzetközi újságíró kongresszus

Velence, április 10. A nemzetközi újságíró unió ülése, melyen 15 nemzet 300 újságírója vett részt pénteken kezdődött meg. Az ülésen az elnöki helyet Weiss százados foglalta el. Magyar részről Kolozsváry-Borcsa Mihály és Zimmer Ferenc foglaltak helyet az elnöki emelvényen.

Először Velence polgármestere, majd a velencei újságírók képviselője üdvözölte az egybegyűlt újságírókat. Azután Weiss elnök mondotta el megnyitó beszédét. Üdvözölte a tagállamokat és köztük Németországot és Olaszországot után elsőnek említette meg Magyarországot. Az elnök beszédében hangzott a nemzetközi újságíró unió célkitűzései.

Ravasio helyettes párttitkár kifejtette a kongresszus jelentőségét és horderejét. A tengely mozgalmai még csak most indultak meg — folytatta — a leg nagyobb feladatok még a háború után várnak megoldásra. Az átalakult újságírás — mondotta a szónok — nemcsak az új politikai rendet képviseli, hanem az új erkölcsi rendet is, mert megveti a népek új életének erkölcsi és társadalmi alapjait.

Gregorian közölte az elnökségnek azt a határozatát, hogy a háború után emlékművet létesítsenek az elesett újságírók emlékére. A kongresszus ezután egy pernyi csenddel adózott az elesett bajársak emlékének. A kongresszus résztvevői előtt két filmet pergettek le az elesett olasz és német haditudósítók tevékenységéről.

Róma, április 10. A tengely légi hadereje az elmúlt 48 órában ezer-nél több bombát dobott le máltai célpontokra. Az olasz és német repülők által készített fényképfelvételek szerint a parancsnokság már csak romhalmaz. Ugyancsak elpusztult a calafraai torpedógyár is. A léghaderő főhadiszállása majdnem teljesen rombadólt.

Az utca humora

1. kép: Élettani csoda, avagy lez még kikelet...

(Mindennem kiküldött tudósítónk saját, külön jelentése). Az élettani tudományának berkeiben igen nagy feltűnést keltett az a tény, hogy Debrecen egyik külsőségi ucajában, egy ház ablakában a következő szűkszavú, de sokat sejtető hirdetés jelent meg:

„A lakás kikelt”.

A nem mindennapi élettani csoda megfigyelésére élettani vándorkongresszust hívtak egybe, amely hívatva lesz megfigyelni a kikelt lakás titkát.

2. kép: Egy debreceni kárpitosüzet előtt a következő szűkszavú tábla függ:

„A szelton hű barát”.

3. kép: A szerény ibolya és a szerénytelen ibolyások.

Szín a vadvirágos, lombuttogásos debreceni korzó aszfaltja. Idő: tegnap délután. Barna Eden kalapos fiatalember szőke hölgynek csapja a tavaszi szelet. Tavasz felhők az égen. Jobbról hirtelen támadás éri a zavartalan együttest. — Iboylás lányok jönnek, potom összegekkért kínálva virágaikat. A fiatal lovag stentori hangon kiált:

— Nem akarok ibolyát látni...

Huszonhárom sorompó, huszonhárom évi rabság emlékére

Zenta eredeti tervet dolgozott ki a felszabadulás első évfordulójának megünneplésére. A két napos ünnepség keretében a helyőrség jelképes bevonulást mutat be. A honvédség ugyanarról az oldalról érkezik, mint a felszabaduláskor. A huszonhárom éves rabság figyelemztetésére és szimbolizálására huszonhárom sorompót állítanak fel azon az útvonalon, amelyen a honvédség elhalad. Minden sorompónál egy-egy egyesület megbízottj a fő üdvözlő a honvédek. Az üdvözlő beszédek elhangzása után sorban ledöntik a sorompókat annak a kiemelésére, hogy ledőltek a trianoni határok és megszűnt a délvideki magyarság rabsága.

Sauerbruch professzor a debreceni egyetem díszdoktora

Mint jelentették a kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére megengedte, hogy a debreceni Tisza István tudományegyetem dr. Sauerbruch Ferdinánd titkos udvari tanácsos, berlini egyetemi ny. r. tanárt, a Charité-sebészeti klinika igazgatóját, az orvostudományok művelése terén szerzett kimagasló érdemei elismerésül az orvostudományok tiszteletbeli doktorává avassa és részére az oklevelet kiszolgáltassa.

Sauerbruch egyik legkiválóbb dísz az orvostudományok, aki a sebészet elméleti és gyakorlati terén kifejtett több évtizedes munkájával előbbre vitte tudományának és világhírnevet szerzett magának. Méltó utóda a legnagyobb német sebészeknek, Virchownak, Billrothnak, aki a kitűnő sebésztanárként egész nemzedéket nevelte. Orvosi tanácsát és műtökését nemcsak hazájában, hanem a külföldön is gyakran vették igénybe és a betegek tízezrei áldják gyogyeredményeikért. Többek között háziorvosa volt Hindenburg vezértábornagynak.

— Új parochusok a hajdúdorogi egyházmegyében. Dr. Dudás Miklós hajdúdorogi görög katolikus megyéspüspök Leskó József leveleki és Molnár József vencesellői helyettes lelkészeket parochusokká nevezte ki.

— A közterületek mezőgazdasági megművelésének biztosítása tárgyában a belügyminiszter rendelkezést adott ki valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének. Országos igen nagyfontosságú érdek fűződik ahhoz, hogy a nemzet harcában a mezőgazdasági termelés a lehető legnagyobb mértékben kiterjedt és eredményes legyen. E cél érdekében mezőgazdasági művelés alá kell venni minden figyelembe jövő ingatlant akár magantulajdonban van, akár pedig vala melyik önkormányzati testület rendelkezése alatt áll.

HIREK

„DEBRECZEN”

szervezősége, kiadóhivatala és nyomdája József királyi herceg u. 1. (Pikabérház.) Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás.) Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér., vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata április 11-én reggel 8-tól, április 18-án reggel 8 óráig: „Kigyó” Piac uca 31., telefon: 30-95. — „Tisza” Péterfia u. 61. sz., telefon: 24-52. — „Csillag” Árpád-tér 1., telefon: 29-32. — „Szent Háromság” Homokkert, Szabó Kálmán uca 14., telefon: 17-09. „Mátyáskirály” Nyilastelep, telefon: 32-01. szám.

Kik örökké élnek

Kossuth Lajos és Rákóczi, Hazánk dicső nagy fiái. Azt hittük, hogy meghaltatok Pedig most is éltek vagytok!

Nem haltok meg soha! soha! Itt jártok az országunkban. Ki a hazáját szerette Annak köztünk él a lelke.

Tépe.

D. Szabó Sándorné Tanka Zsuzsánna

— Istentisztelet rend a református templomban: Nagytombomban délelőtt 10 dr Soós Béla, délután 5 Gönczy Sándor. — Kistemplomban délelőtt 9 Kecskés József, 11 dr Szabolcska László budahegyvidéki lelkész, délután 5 Kecskés József. — Kossuth ucai templomban délelőtt 10 dr Dancsházy Sándor, délután 5 Ács Mihály. — Károlyi Gáspár-téri templomban délelőtt 9 Pálesky Károly, délután 4 Sulyok Kálmán. — Ispótyai templomban délelőtt 10 Sarkózy Lajos, délután 5 vitéz Alföldy Ernő. — Árpád-téri templomban délelőtt 10 dr Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 dr Erdei Mihály. — Homokkerti templomban délelőtt 10 Kovács József, délután 5 Dusicza Ferenc. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 Mezey Béla, délután 3 Orosz János. — Csapó-kerti templomban délelőtt 10 Balogh J., délután 3 Nagy Sándor. — Kerekes-telepi templomban délelőtt 10 Pentös Tibor, délután 3 Fentős Tibor. — Egyetemi templomház délelőtt 11 Koncz Zoltán. — Augustia szanatóriumban délelőtt negyed 10 Püski Imre. — Egyetemi klinikákon délelőtt Szelen L. Kone Zoltán. — Nyulási állami iskolában délelőtt 10 Szabó Endre. — Tégláskerti állami iskolában délelőtt 10 Birinyi János. — Téglavetől gyülekezeti házban délután 3 Kovács Árpád. — Wolaffka-telepi olvasókörben délután 3 Dusicza Ferenc. — Tanyai istentiszteletek: Ebek délelőtt 10 Molnár Gyula. — Haláp délelőtt 9, Álhégy délelőtt 11, Pipóhegy délután 3 vitéz Szabó Endre. — Pallag délelőtt 9 Erdei K. — Gyermekistentisztelet: Károlyi Gáspár-téri templomban fél 11 Sulyok Kálmán. — Árpád-téri templomban délelőtt 9 dr Erdei Mihály.

— A római katolikus templomban csendes vasárnapi miserend. A lelkészi beosztást ma eszközlik.

— A görög katolikus templomban délelőtt negyed 8 reggeli istentisztelet. 8 diákmissze. — 9 katonamisse. — 10 nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. — Háromnegyed 12 csendes szentmise. — Délután fél 4 rózsafüzérjátosság. — Délután 4 vecsernye és szentségimádás. Délután 5, kultúrdélután az iskola csemetei nagytermében, beléptéj nincs.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A szappanosucai imaházban vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig imaóra. — Fél 10—fél 11 óráig prédikáció. — 11—12 óráig vasárnapi iskola. Délután 6—8 vallásosestély, vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este fél 8—fél 9-ig bibliaóra. — Pénteken este fél 8—fél 9 imaóra.

— Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 és este 6 gyülekezeti istentisztelet. Délelőtt presbiteri eskütétel az istentisztelet keretében. Prédikál dr Pass László tb, esperes-lelkész. Délelőtt 10 órakor Hajdúszoboszlón szörnyváltástisztelet. Prédikál: Dönsz Ti-vadar vallásutató lelkész.

Miért nem adják iparostanoncnak gyermekeiket a szülők

A kisipar megse gitésének kérdése

Lapunkban már többször szólt emeltek az iparostanoncnak számának esőkkésével kapcsolatban és értékes gondolatokat közöltek. Legutóbb Ökrös József cipész, aki Sas-utca 1. szám alatt lakik, küldte be levelet, melyet az alábbiakban adunk közre.

A tanonckérdéshez, mint 14 éve önálló kisiparos, a következőket tartom szükségesnek megemlíteni. Tény az, hogy még hirdetésre sem kapunk tanoncot, a szülők nem adják gyermekeiket iparostanoncnak, de ennek is megvan a maga oka. Békében a kisipar még bírta a versenyt a gyáriparral, de most már a nehéz anyagbeszerzés, a tökehiány következtében egyre jobban lefelé csúszik a kisipar. Nem bírják a kész árut hitelezni és a közönség oda megy vásárolni, ahol részletre kapja az árut. Sokat rontottak a kénysergyegek következtében olcsó áron piacra kerülő áruk is. A legnépesebb szakmák is, mint a cipészszakma, nehéz helyzet elé kerültek. Amit a gyáripar, a gépek meghagyta, annak elvégzésére a cipésziparosok liederése is elegendő lett volna. Azoknak a száma, akik a közterhekkel, anyaghiánnyal versenyezve még dolgozni tudnak mint önálló iparosok, egyre kevesebb lesz és a jobb időkben gyűjtött tőkét emésztik fel. A gyáripar most is kap anyagot, tud dolgozni, tehát adni kell elég anyagot az adózott kisiparnak is. Segíteni kell olyan mértékben, hogy meg is tudja fizetni az adóját. A magyar ipar fejlődése érdekében meg kell menteni az iparosokat és nem 100—200 pengős állami kölcsönökkel segíteni, hanem komolyabb, jobban felhasználható összegekkel. Ha jobban segítjük állami rendelkezésekkel is a kisipart, akkor megvan a lehetőség arra, hogy a kisipar boldoguljon ismét és

emelle, megtartsa a magyar kisipar jó hírét. Ha ez bekövetkezik, akkor megoldódik a tanonckérdés is, nem lesz az utánpótlással baj. Egy pusztulásra induló, egy alig élő társadalmi réteg sorába nem adja be a szülő gyermekét, keres számára jobb érvényesítési teret, de ha azt látja, hogy emelkedik a kereset, boldogul az iparos, akkor bizik és iparosnak nevei a fiát, hogy jó dolga legyen. Azok az emberek, akik nem juthatnak földhöz, elhelyezkedhetnek majd az iparban és ezzel megoldható lenne egy másik égető kérdés is.

Szerény elgondolásom szerint a segítségnek egyik módja volna az, ha törölnék azoknak az iparosoknak a köztartozásait, akik annyira elszegényedtek már, hogy behajtani nem tudják rajtuk. Azoknak pedig, akik tehetnének munkájuk, jövedelmük után, de mégsem fizetik meg a közterhet, vonják meg az adóját. A kontárokat szigorúban kell büntetni. A kisiparosokat nyers anyaggal kell ellátni, de nem úgy, mint a jelenben történik. A lábbelkésztésnél a tisztességes hasznót nyújtó munkákat egy központi szövetkezetnek adják ki és úgy osztják ki a munkát. Ez az elosztás azzal jár a jelenlegi módon, hogy többet fizet az iparos munkásának, mint amennyi neki jut a közterhek, üzemfenntartás költségeinek levonásával.

Meg kell szüntetni az áruhitelvezést is, legalább is addig, míg a kisiparos is olyan helyzetben lesz, hogy ő is adhat árut hitelre.

Ha ezeket a gondolatokat megvalósítják, akkor ismét megerősödik az a kisiparostársadalom, mely módos volt és irigylet hajlamában. A szülők pedig nem idegenkednek gyermekeiket ipari pályára adni, látva, hogy az tisztességes megélhetést biztosít.

— A nagyváradi Szent László-hét május 3-án, vasárnap kezdődik.

A megelőző három napot az egész egyházmegye felhasználja a lelki előkészülésre. Ezen a napon fog történni a Szentjobb látogatása is. A bihari püspöki állomáson keresztül. Össi felé eltérve délelőtt tíz órakor érkezik Váradra a bíboros hercegprímás kíséretében és a székesegyházban fogadja a város és a környék idezarandokló híveinek hódolatát. Délután 5 órakor ismét vonatra száll és visszafelé vezető útjában megáll Bihar-püspöki, Bihar-keresztés, Mezőpeterd, Berettyóújfalusi és Báránd állomásokon. Azok számára, akik május 3-án nem tudnak Váradra zárandokolni, az egyes egyházközségek otthon rendeznek Szent László ünnepségeket. Mivel nagy királyunk centenáriuma van ebben az évben, nemcsak a nagyváradi egyházmegye, hanem az egész ország belekapcsolódik ezekben az ünnepségekbe.

— Ezerpengős büntetés paprikák és rumdírigítás miatt. Az egykori Hangya volt üzletvezetője, Hartmann Ödön került árdírigítás miatt a debreceni törvényszékhez dr. Pogány bíró elé. A vád szerint 50 százalékos rum árában, a csemege paprikát is nagyobb áron adta el, mint a megszabott ár. A bíróság előtt a tanúk bizonyították a vádat és a bíróság ezer pengő pénzbüntetésre ítélte a volt Hangya üzletvezetőt.

— Négynapig elzárásra ítélték, mert nem szolgáltatotta be a zsírt. A debreceni rendőrség, mint büntetőbíróóság tegnap vonta felelőségre Juhász Lajos Honti uca 19. szám alatti lakost, mert a magánháztartása részére loált sertés zsírjából az előírt három kilónyi zsírmennyiséget nem szolgáltatotta be közellátás céljaira. Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, büntetőbíró a bizonyítási eljárás lefolytatása után négy napig elzárásra ítélte Juhász Lajost. Az ítélet nem jogerős.

DEBRECZEN

5. OLDAL.
1942. IV. 11.

Szabolcska Mihály újra Debreczenben

Ennek az évnek az őszén 50 esztendeje lesz, hogy Szabolcska Mihály elhagyta Debreczent. Elhagyta, de nem szakadt el tőle. Nem is szakadhatott el, mert mindenütt elkísérték első költői babérainak és első szerelmének hervadtaitalan és örökszép emlékei. Ezek az emlékek elkísérték Marosfelfaluba, ennek a színmagyar kisközségnek egyszerű parochiájába, el Temesvárra, ennek a vegyes ajkú nagy városnak kényelmes, tágas lelkész lakába, elkísérték második házassága boldog családi körébe és a román megszállás gyötrelmes napjaiba; végül vele voltak élete utolsó éveiben Budapesten, ahol 70-ik évében ugyan, de még mindig idő előtt utólérte a halál 1930 október 31-én.

Szabolcskát azonban nemcsak az emlékek kapcsolják Debreczenhez, hanem a hála és barátság érzelmek is, melyeket oly híven ápolta szívében intézmények és egyének iránt. Szabolcska sohasem feledte, de nem is akarta elfelelni, hogy a debreceni Kollégium nevelte emberré és hogy mint költőt a debreceni Csokonai-Kör bocsátotta szárnyra. Ez a hálás tisztelet hozta oly gyakran vissza Debreczenbe akár a Kollégiumnak, akár a Csokonai-Körnek egyetlen egy hívó szavára, hogy akár igét hirdessen, akár dalt hangoztasson. Elég csak azt említenem, hogy az 1905. évi százados Csokonai-emlékünnepnek az ő személyes élményből fakadó, megleghangú alkalmi költeménye adott külön színt és fényt.

De Szabolcska barátai kedvéért is sokszor benézett Debreczenbe, elsősorban néhai Zoltai Lajos kedvéért, akivel egy gradusban ült, egy szobában lakott a Kollégium falai között és akivel a debreceni hírlapokat is közösen szolgált. Zoltaihoz különben érdekesebbnél érdekesebb bizalmas természetű leveleket is írt, melyeket Zoltai híven megőrzött élete végéig és melyek rendelkezéséhez képest halála után a Kollégium könyvtárába kerültek, hogy ott e nemes baráti viszonyok méltó emlékei maradjanak. Szabolcskát a barátság szálai még szorosabban fűzték Debreczenhez, mikor az új debreceni egyetem két teológiai katedráját két hajdani tanuló társa, a máig is élő Csányi Benjámin és Kiss Ferenc foglalta el és amikor egykori kedves káplánja, Baja Mihály is debreceni pap lett.

Most halála tizenkettedik évében Szabolcska ismét visszatért Debreczenbe, arra a kettős emlékünnepre, amelyet ma a Kistemplomi Egyházzsír rendez tiszteletére a Kollégiumban és holnap a ref. Kistemplomban. Nem nagy költői képzelet kell hozzá azt mondanunk, hogy testben és lélekben egyaránt itt lesz. Testben másodszerűen fia, László fogja képviselni, aki arora és termetre nézve szinte megszólalásig hű mása az egykori kollégiumi diák Szabolcskának és aki, mint budahegyvidéki lelkész, híven folytatja atyjának nemes életművét. Lélekben pedig azok a költemények és beszédek fogják megjeleníteni, amelyek tőle és róla fognak az ünnep műsorban elhangzani a Kollégium nagytermében, ahol Szabolcska, a költő, tapsra ragadta a hallgatókat és a Kistemplom boltíve alatt, ahol Szabolcska, az Úr szolgálója áhitattal töltötte el a híveket.

A kettős ünnep bizonyára fényesen fog sikerülni, de mi azt valljuk, hogy csak akkor fog megfelelni igazi rendeltetésének, ha új és tartós lángra gyújtja a debreceni Szabolcska-kultuszt, ha sürgetni fogja Debreczent és benne a Kollégiumot és a Csokonai-Kört, hogy óta halogatott tartozásának a lerovására. A Szabolcska-emlékünnep gondolatunk, melynek érebe öntve, vagy márványból faragva, fall plakett vagy mellszobor alakjában már rég állani kellene, hogy Debreczen polgárai és Debreczen vendégei szemtől szembe láthassák annak a férfúnak a kedves arcvonásait, aki 100 évvel Csokonai után új költői fényt ragyogtatott a Kollégium ódon falaira és a Nagyerdő zöld lombjaira és akinek számos, igen számos költeménye, szerzetet hirdető vallásos énekei, bájos szerelmi dalai, megható falusi történetel ma is elevenen élnek a magyar olvasók szívében, ahol nem fogja őket porral belepni az idők szele.

Kardos Albert.

Szinház, film, szórakozás

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szombaton délután: **Mosolyországa.**
Féltéres helytárak.

Szombaton este: **Boldoggá teszlek.**
Vasárnap délután: **Boronkay-lányok.**

Vasárnap este: **Boldoggá teszlek.**
Hétfőn este: **Kolozsvári dárldó.** Fil-
léses propaganda-előadás.

Boldoggá teszlek

Vaszary Gábor háromfelvonásos vég-
játékát olyan vicczápor amely 3 órá-
keresztül állandó derűtségben tartja a
nézőt. Csupa kedv és bohó hangulat,
féltreérthetetlen és félreérthető helyzet,
mely mulatságosnál mulatságosabb ki-
jelentésekre és cselekedetekre ad bősé-
ges alkalmat. A gyáros leánya végül is
boldoggá teszi a szerencsétlen flótásá
sanyargatott mérnököt és megtalálja a
darab a címét, minden jóra fordul, száz
jókedvű „bemondáson” keresztül jól jár
a néző, de a színészek is jókedvvel mu-
latják át a három felvonást.

Zách János rendezte a darabot és
egyetlen helyzetet se hagyott számitá-
son kívül, egyszerűen állította be a je-
lenetek sorát és minden szónak tudott
külön ízt és hangsúlyt biztosítani a da-
rab menetében.

Almásy Judit, úgyis mint a darab
hősnője, szintén Judit, kedvesen, han-
gulatosan, jó kedvvel, a darab szájaize
szerinti mókázással oldotta meg nem
könnyű feladatát. Szépsége, közvetlen-
sége, humora, pompásan érvényesült.
Zách János alakította sok-sok meg-
értéssel és még több intelligenciával a
szerencsétlen flótásá süllyesztett mér-
nököt, aki ezer csetlés és botlás között
mégis férfi, mégis szimpatikusan erős
férfi tud maradni. Krémer Böske a
szenvédelyes menyasszony szerepében
jelkeskedett, néhány jelenetben. Lendvay
Lajos hallatlan mókázó komédiázással
szíjait maga körül forgatta a darab me-
sét és hol itt, hol ott szötte át egyéni
ízű komikumával szerepét, hogy állandó
kedv és hangulat kísérte játékát. Igen
jó volt Katona Emmy házasságos házi-
asszonya, nagyszerű figurát állított
színe kicsi szerepében is Erdélyi László.
Jó volt még Rogoz Imre, de a többi
szereplő is igyekezete és kedve javával
szolgált a siker. Sajnos, nem volt telt
ház, pedig nyugodtan végignézhette,
élvezhette volna zsúfolt ház is ezt a ki-
tűnő ötletben gazdag Vaszary komé-
diát és a színészek minden dícsé-
retet megérdemlő játékát.

A SZÍNHÁZI IRODA JELENTI:

Szombaton délután féltéres hely-
tárakkal, G. Gecsey Sári, Takács Anny
és Hajdú Péter, Hoór-Tempis Erzsébet
tanítványainak vendégfelléptével Le-
hár gyönyörű muzsikájú operettje, a
Mosolyországa, Szombaton este és va-
sárnap este a legszelembesebb Vaszary-
vígjáték: **Boldoggá teszlek**. Vasárnap
délután: **Boronkay-lányok**. Hétfőn
este akciós előadásban: **Kolozsvári dá-
rdó**.

— Szilassy László főispán és Rásó
István alispán pénteken hazaértek
Budapestről, ahol a főispán fontos me-
gyei ügyekben tárgyalt a miniszteriu-
mokban, Rásó alispán pedig az orszá-
gos református zsinat ülésén vett
részt.

— Film készül a pápáról. Rómá-
ból jelentik: Néhány nappal e-
zelőtt kezdtek meg a Vatikán vá-
rosban XII. Pius pápáról szóló
film felvételeit. A film, amely be-
tekintést nyújt a pápa életébe és
tevékenységébe, mintegy kétezer
meter hosszú lesz.

— Bárdossy László Szombathely
diszpógarára lesz. Bárdossy László
volt miniszterelnököt, Szombathely
szülöttjét a város még április ha-
vában tartandó díszközgyűlésen
diszpógarává választja. A diszpó-
gári oklevelet a város vezetősége
ünnepélyes keretek között adja át
Bárdossy Lászlónak.

— Játzótlarsa meglökte és esés köz-
ben kifleamította karját Szóke Imre
5 éves gyermek. Bellegelő 441. szám
alatti lakos. A mentők a sebészeti kli-
nikára szállították.

A nagykanizsai internálótáborból állítottak
a debreceni törvényszék elé két kereskedőt

Apa és fia a vádlottak padján árdragítás miatt

Érdekes ügyben tartott tárgyalást a
debreceni törvényszék. A vádlottak
padjára került Klein Ignác és fia,
Klein Mórle berettyóújfalui bórkeres-
kedők, akiket azért jelentettek fel,
mert gumisarkokat nem adtak, bár
volt a raktárjukban, a bőrsanyagokat
pedig drágábban adták a cipészeknek
mint a hivatalos ár. A két vádlott a
nagykanizsai internálótáborból került
a debreceni büntetőbírószék elé. A vád-
lottak azzal védekeztek, hogy ők csak
akkor nem adtak gumisarkot, ha tény-
leg nem volt az üzletükben. A bört, ha
nagyobb áron adták, akkor annak az
volt az oka, hogy bizonyos fajta bór-
röket Erdélyből vásároltak és nagyobb
volt a vásárlási ár, tehát nem adhatták
olcsóbban. A bíróság 36 tónut kérde-

zett meg az ügyben, akik jórészt iga-
zolták a vádat.

Dr. Schéda László ügyész a tanu-
kihallgatások során megállapította,
hogy Klein Mórle az egyik cipésznél,
aki tanuként szerepelt az ügyben, el-
járt és arra akarta rábírní, hogy te-
gyen olyan vallomást, miszerint a bört
nem 3.30-ért vásárolta az apjától, ha-
nem csak 2.64-ért. A tanu esküt tett
vallomására és az ügyész ennek alap-
ján hamis tanúzásra való rábírást ma-
int is vádat emelt Klein Mórle ellen.

A Fővenyess-tanács nem hozott íté-
letet a nagyarányú ügyben, mert az er-
délyi bórök beszerzési árának megállá-
pítása miatt elnapolták a tárgyalást és
szakértőket kérdeznek meg.

— Esküvő. Mednyánszky Henrik ö-
nagy és neje leánya, Henriette és Ba-
lázs János igazgató-tanító és neje fia,
Balázs János vasárnap tartják esküvő-
jüket a budapesti farsori református
templomban.

— Dr. Ökrös Sándor debreceni tudó-
mányegyetemi rk. címmel felruházott
egyetemi magántanár magántanári ké-
pesítése tárgykörének a körbonctani
diagnosztika című tárgykörrel a kör-
bonctani és törvényszéki orvostani
diagnosztika című tárgykörre történt
kiterjesztését a kultuszminiszter jóvá-
hagyólag tudomásul vette és ebben a
minőségében megerősítette.

— Vasárnap megnyílik a Nép-
fürdő. Értesítem a város fürdőző
közönségét, hogy a Kassa úti Vá-
rosi Népfürdő-t. f. hó 12-ével me-
nyitom. Polgármester.

— Evangélikus bibliára. Az evan-
gelikus bibliarók ezentúl este 6 órákor
kezdődnek az egyház tanácstermében
az eddigi 5 óra helyett. Bibliát magya-
ráz dr. Pass László tb. esperes-lelkész.

— Irodalmi séta Debrecenben, más-
odik rész. Az Iskolánkülvüli Népművelési
Bizottság vasárnap délelőtt 11 órai
kezdettel irodalmi emlékek, könyvek,
képek és szobrok megtekintésére tanu-
mányi sétát rendez. Vezető és előadó:
Péterffy László ref. leánygimnáziumi
h. igazgató. Gyülekezés a Csokonai szo-
bornál, délelőtt 11 órákor. A sétán bár-
ki díjtalanul résztvehet.

— Legtöbb a tízpengős, legkeve-
sebb az ezerpengős bankjegy. Érde-
kes adatokat tartalmaz a Magyar
Nemzeti Bank legutóbbi jelentése.
Az ezerpengős bankjegyeket a
bank rövidesen a kibocsátás után
bevonta. 1941 január 1-én még 724
darab ezerpengős bankjegy volt
forgalomban, ez a mennyiség foko-
zatosan csökkent és az év végén
már csak 523 darab forgalomban
levő ezerpengős bankjegyet tartot-
tak nyilván, ami annyit jelent,
hogy évközben kétszáz darab ezer-
pengős bankjegyet szolgáltattak
vissza a Nemzeti Bankhoz. Az év
végén a legnagyobb példányszám-
ban forgalomban levő bankjegy a
tízpengős volt, ebből 23,459,368 da-
rabot tartottak nyilván. Utána kö-
vetkeznek a százpengős bankje-
gyek, ebből 12,9 millió darab for-
gott közközezen.

— Az amerikai kormány május-
ban hatmillió nót mozgósít hadi-
gyárakban való alkalmazásra. Azo-
kat a nőket, akik repülőgépet tud-
nak vezetni, a parti ellenőrző szol-
gálatra osztják be, illetve az Iz-
land és Anglia közti repülőgépeket
vezetik majd.

— Cipője a sínck közé szorult, a
mozdony levágta a lábát. A rákosen-
dezői pályaudvaron súlyos szerencsét-
lenség érte Egerváry Mátyás vonatve-
zetőt. A szerencsétlen ember egy to-
latómozdony elöl át akart szaladni a
sínckeken, de az egyik cipője beszorult
a sínck közé és bár a mozdonyt igye-
keztek lefékezni, mégis keresztüment-
a szerencsétlen ember lábán, amelyet
vöblől lementst. A szerencsétlenűt járt
vonatvezető haldokolva szállították a
MÁV kórházba.

Levél a lakáskérdésről

Kaptuk a következő sorokat:

Olvastam a szép és nemes szándékot,
hogy segíteni kívánunk a közönségnek
életük megkönnyítésében. Isten áldását
kérem nem mindennapi céljuk elérésére,
Olyan nagyon nehéz ma az élet, hogyha
egy parányit is sikerül a tervük, már
az is igen jó dolog lesz.

A legelső és legegyszerűbb probléma ma
a lakáskérdés. Ennél nincs sürögöcsben
megoldandó ügy. Tessék állandóan napi
renden tartani ezt a kérdést. Az otthon-
ról, a nyugalmas, áldásos otthonról van
szó, amiért a háborúk is folynak. Na-
gyon sokan vannak, akiknek egzisten-
ciájuk, sőt boldogságuk függ attól, tud-
nak-e szerezni egy szerény kis otthont.
Véleményem szerint a lakások ára, kül-
önösen a bútorozott szobáké, még min-
dig igen magas. Kisjvedelmű ember
sokszor képtelen megfizetni a kért bért.

Azt hiszem egyedüli célszerű meg-
oldás lenne, ha az egyes betegsegélyző
pénztárakat kellene sürgetni, hogy épít-
senek egy kislakások házat. Főként a
kisiparosokra gondolok, mert hiszen
felerészben ők, a munkaadók fizetik be
a járulékokat, de ők nem veszik igény-
be a betegsegélyzőt. A lakásépítés ré-
vén viszont valami kis hasznót látná-
nak belőle.

Ez év elejétől kezdve a szegény em-
berek számára is lehetővé vált volna a
házassodás az ezerpengős házassági köl-
csön révén. Az állam is tisztában van
azonban vele, hogy ez csak „bolpöjgye”
a házassághoz. Igaz, hogy a visszafizet-
ési feltételek rendkívül kedvezőek, ha-
vi 10 pengő csak és a gyermekek szüle-
tésével arányban törölnek a kölcsön-
összegekből. De nem szabad elfelejteni,
hogy a házassodás első feltétele a lakás,
mert különben egészséges utódokat nem
lehet nevelni.

Ne végezzenek tehát fél munkát, ha-
nem ha már lehetővé teszik a házassá-
got kölcsönrel, tegyék lehetővé az élet
folytatását is, egészséges lakásokkal.

Egy hűségese olvasójuk.

Hamis aranytömbbel szélhámoskodó
áldetektíveket fogott el a budapesti
rendőrség

Az áldetektívek frontjának felgön-
gyölését nagy eréllyel folytatja a bu-
dapesti rendőrség. Ezúttal hamis arany-
nyal szélhámoskodó társaságot kerítet-
tek kézre, áldetektívek után folytatott
nyomozás kapcsán.

A budapesti alvilágban „Pupos Zsiga”
néven ismert Festinger Zsigmond állt
annak a zsarolási manővernek élén,
mely úgy kezdődött, hogy Spitzer Jó-
zsef budai ékszerésznek aranyat kínál-
tak eladásra. Fekete zacskóban hamis
aranytömböt vittek el a megbeszél-
helyre, az ékszerész azonban ott kije-
lentette, hogy csak ékszer vesz, ha pe-
dig mégis megvásárolná az aranytöm-
böt, előbb szakértőhöz vigyék el, addig
nem fizeti ki.

Ekkor léptek közbe az áldetektívek,
akik tudomást szereztek a készülő üz-
letről, de maguk sem tudták, hogy nem
valódi aranyról van szó. Erélyesen fel-
szóltították az ékszerészt és Pupos Zsiga-
t, hogy kövessék őket a főkapitány-
ságra, a zuglitzetek kötése miatt, az
aranyat pedig adják át. Pupos Zsiga
erre még az áldetektíveket is becsapva,
átengedte a hamis aranyat, ő pedig el-
menekült. A budapesti rendőrség azon-
ban kinyomozta az ügyet és a hamis
arannyal manipulálókat őrizetbe vette,
az áldetektíveket pedig országosan kö-
rözik.

— Pécsen kiadták az első házasa-
gi kölcsönt, ezerpengőt. Révfülvi
József 23 éves fodrásznak és fele-
ségének. Tavaly nyitottak üzletet
az önállósítási alap segítségével.

— Megjöttek a fecskék. Bara-
nyában és Pécs város felett már
vidáman röpködnek. A golyák már
március közepé óta itt vannak.

— Négy borjút ellett, 112 kg.
súlyban a gróf Szécsen Miklós mó-
ri ellenőrzött tehénészetében egy
törzskönyvezett tehén. Egy bor-
jú elpusztult, három teljesen egész-
séges.

Női fehérműk,
GFB harisnyák nagy választékban
STEUER, Csapó u. 10.

GYÁSZROVAT

Dr Székely Emilné szül. Binder Böhm Matild temetése ma délután félö négy órakor lesz a diszravatalozóból, evangélikus gyászszertartással. Fehértói és Takács vállalata végzi.

Koppányi Jolán 22 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Dankó temetkezési vállalat.

Juhász Lajoska 6 hónapos korában elhunyt. Temetése szombat délután 2 órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Rusznák Lajos 7 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 3 órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, kik forrón szeretett férjem, édesapánk, Szabó Sándor főfegyvermester, tisztelgő elhunytával nagy bánatunkban részvétel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, valamint az autós ipartársulatnak a temetésen való megjelenésükért ezúton mondunk köszönetet. Gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik forrón szeretett férjem, édesapánk, Esedy János körjegyző elhunytával nagy bánatunkban részvétel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek, ezúton mondunk köszönetet. Bánatos neje és gyermekei.

Van burgonya, de nehezen jut el a fogyasztóhoz

A tömeg egyik legfontosabb élelmiszere a burgonya kifogyott a debreceni piacokról, alig hoznak fel már napok óta. A vidéki szállítások elmaradtak úgy vasúton, mint szekéren. A fűszerek is eladták már a télidőre raktározott burgonyájukat és arra számítottak, hogy majd hoznak fel vidékről a gazdáikodók és lesz burgonya a normek kibontása után bőségesen. Feltevésükben csalódtak, mert megtiltotta a burgonyakiszállítást a legtöbb község és így állt be a hiány a debreceni piacon.

Derecskén, Hosszúpályiban és több más községben van is eladó burgonya elegendő mennyiségű, csak a szállítás kérdését kellene elintézni. A debreceni Futura raktárban oszlanak ki egy-egy vagon burgonyát néha napján, fejenként 4-5 kilót. Ez a burgonya azonban kevés, mert csak aránylag kis részt tudnak ellátni.

Szükséges, hogy megfelelő szervezet igénybevételével irányítsanak Debrecenbe burgonyát, mert burgonya van, csak nem tud eljutni a debreceni fogyasztóhoz.

— Beszúráló tolvaj karikagyűrűt, szappant és nadrágot lopott Szura András pinécér Varga-utca 13. szám alatti lakásából. A károsult feljelentése a rendőrség nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

SPORT

DVSC-Dunakeszi Magyarországi bajnoki mérkőzés a Stadionban

A DVSC vasárnap kezd meg döntő mérkőzéseinek sorozatát a jelentősi második helyezett Dunakeszi Magyarországi ellen. A D. Magyarországi kettős csapat, kapujában a volt Bocskai játékos, Budavári véd, egyik háttérjűk Keeskés, akit a Tokodtól hódított el Újpest, hogy aztán kölcsön adja a D. Magyarországnak. A csapat főerőssége azonban a támadó sor, melyben két válogatott játékos is szerepel a volt Hungária Békai és Kisalági személyében. A DVSC csak teljes erőbedobással szeresheti meg a mérkőzés két pontját.

A debreceni vasutasok Keskeny — Sankány, B. Nag y — Zilahy, Mester, Orosz — Szabó, Berecz, Szilágyi, Serfőző, Sidlik összeállításban játszanak. Játékvezető Vass Antal. A mérkőzés fél 4 órakor kezdődik, előzőleg a DVSC II játszik a D. Húsos csapatával.

Vampeties csak az idény után tudja átvenni a DVSC edzését. Addig ugyanis

köti svédországi szerződése.

Két rangadó lesz a Mátyás csoportban vasárnap. Az első helyezett Török-vés a negyedik Z. Danuviaval, a 2-ik D. Magyarországi a 3-ik helyen levő (bár egy mérkőzéssel kevesebbet játszott) DVSC-vel találkozik a bajnoki pontokért.

Darai is részt vesz az ökölvívóbajnokság vasárnap kezdődő döntő mérkőzésein. A fővárosi sportcsarnokban induló első fordulónál már ott lesz az ökölvívó élgárda: Torma II, Szigeti, Bogács, Varga, Csapogya, Torma I, Darai, Csontos, Szalai, Jászai, Homolya.

Az alföldi kerület is fegyelmez. Megírtuk, hogy a felsőlitzai kerület egyesbírója a nagybányai háttérjűknek a válogatott mérkőzésről való elmaradása miatt büntetéssel sújtotta Ardos és Gyulai játékosokat s 100 pengőre büntette az NSE-t. Solli Mihály, az alföldi kerület szövetségi kapitánya pedig az alföldiek csapatából lemaradt Mézes és Özvegy 2-2 hetes eltöltésére és az egyesületek 100 pengős pénzbüntetésére tett előterjesztést.

Turay II-nek szalagszakadása van és egy hónapig játékképtelen.

A DMTE I játékosai vasárnap délelőtt 10-re a Villanygyár elleni barátságos mérkőzésre a DTE pályán jelenjenek meg.

A DMTE II-j. játékosai: Kronberger, Tömösvári, Nyíri, Batori, Kozma, Arany, Györösi, Szilágyi, Kovács, Molnár, Vécsey, Hevesi, Porcsin vasárnap délután fél 12 órakor az Egyetértés elleni mérkőzésre pontosan jelenjenek meg.

Egyetértés FC következő összeállításban játszik a DMTE ifjúsági csapat ellen: Szöll, Honti, Pataki, Tivadár, Gönci, Ruttner, Újvárosi, Makai, Kádor, Murvai, Sipos II. Tartalék: Bacsó. A játékosok vasárnap délután fél 2 órára a DTE pályán jelenjenek meg. **Intéző.** Felhívom a Villanygyár ifjúsági játékosait, hogy vasárnap délelőtt félkilenc órára a DTE pályán, a DEAC elleni bajnoki mérkőzésre pontosan jelenjenek meg. — **Intéző.**

Újpesti tornászok Debrecenben

Ma este 6 órai kezdettel rendezik a Magyar Országos Torna Szövetség keleti kerülete Újpesti—Debrecen ifjúsági férfi tornaversenyét a piarista gimnázium tornacsarnokában. A keleti kerület válogatott ifjúsági tornászainak újabb erőpróbája lesz a mai ifjúsági csapat és egyéni verseny. Az újpestiek két ötös, míg a debreceniek egy ötös csapattal indulnak az elsőszéért. A mai versenyen találkoznak először az újpesti és debreceni tornászok. A keleti kerület válogatott ifjúsági tornászainak minden erejüket meg kell feszíteniök, ha a jól felkészült tehetséges újpesti tornászok ellen meg akarják védeni eddigi veretlenségüket. A verseny folyamán bemutatásra kerülő szobornál szobor szabadon választott gyakorlatok mellett költethetnek érdeklődést a tornasport iránt érdeklődők körében.

31—1942. Vh. sz. Árverési hirdetmény PK 20,993—1942 bírósági ügyszám. — Alulírott bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a debreceni kir. járásbírótság 1941 P. 2191 sz. végzésével 37 P 44 fillér tőke, ennek 5 százalékos kamata és költség behajtása végett, illetve a törlesztett összegek levonása után dr. Gőnczy Miklós ügyvéd által képviselt Láng László végrehajtató javára, alpeeres végrehajtás szándékú ellen a még fennálló hátraleékos tartozásra elrendelt végrehajtás során bíróság lefoglalt és ki nem igényelt 3000 P becsértékű ingokra árverés a helyszínére Debrecenben, Hatvan ucca 53. szám alatt, 1942 április hó 14. napja, délután 4 órájára kitézetik, amikor a legtöbbet ígérőnek középszázzal és mellé, szükség esetén becsáron alul is eladottnak az 1942 Pk 20,993 sz. végreh. jvkben 1—17 t. a. lefoglalt garolkefék és egyéb ingók — Ezen árverés a fenti ingokra jogerős kielégítési zálogjoggal bíró többi végrehajtatók, mint csatlakozók javára is, még fennálló követelések erejéig — az 1908 XLI. tc. 20 paragrafus alapján — ezennel kitézetett. — Debrecen, 1942. március 22. Király Béla kir. bir. végrehajtó, Barna ucca 11. sz.

DEBRECZEN

7. OLDAL

1942. IV. 11.

KÖZGAZDASÁG

Zár alá vették az erőtakarmányokat

MTI jelenti: A hivatalos lap április 11-i száma miniszterelnöki rendeletet közöl az erőtakarmányok forgalmának szabályozásáról. A rendelet értelmében bejelentési kötelezettség terheli azokat az ipari és mezőgazdasági mellékipari üzemeket, amelyek erőtakarmányokat állítanak elő. Bejelentési kötelezettség terheli továbbá azokat a kereskedőket is, akik ezeket a takarmányokat üzletszerűen raktározzák el, vagy hozzák forgalomba. Az erőtakarmánykészlet az április 11-i állapotnak megfelelően kell bejelenteni, legkésőbb április 19-ig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez.

A bejelentett erőtakarmányokat zár alá helyezik, úgyhogy azokat felhasználni, feldolgozni csak a rendelet előírása szerint szabad. A zár alá helyezett erőtakarmányokat csak szállítási bizonyítvánnyal lehet szállítani. A beltermelők, állattenyésztők, állathizlálók és állattartók erőtakarmányszükségletüket az igénybevétt készletekből a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte útján szereshetik be.

Kukorica vetőmag vásárlása

Kukorica vetőmag vásárlása. A m. kir. közellátásügyi miniszter úr 533.960—1942 V. 3. számú rendelete szerint azon termelők, akik megfelelő csiraképes vetőmaggal nem rendelkeznek, a m. kir. közellátási felügyelőségénél (Simonffy ucca 2. sz. I. em.) a kukoricával bevetendő terület minden katasztrális holdjára átlag 20 kiló vetőmagra vásárlási engedélyt kaphatnak.

A vásárlási engedélyt csak a közellátási ügyosztály termelői irodája, (Ferenc József út 28. dobozi átjáró, földszint) által naponta délelőtt 8—2-ig, díjmentesen kiadandó igazolás alapján lehet a m. kir. közellátási felügyelőségénél naponta délelőtt 9—2-ig kérelmezni. Ha a termelő a közellátási ügyosztály termelői irodájában nem je-

lenti be annak nevét, a kukorica-vetőmagot megvásárolni hajthatja, a közellátási ügyosztály igazolása alapján a vásárlási engedély kiállítását a m. kir. közellátási felügyelőségénél csak írásbeli bejelentésben kérheti, amelyben tartozik az eladó nevét is megjelölni. Polgármester.

— A múlt héten megjelent rendelet szerint a kinevített a f. évben megtéríti a kisbirtokosok földadóját. Adótérítésben az a kisgazda részesül, akinek a földbirtokkataszteri tiszta jövedelme a száz ar. koronát nem haladja meg és az a szőlősgazda, akinek a mezőgazdasági és szőlőbirtokkataszteri tiszta jövedelme együttesen nem haladja meg a kétszáz ar. koronát.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS	Házmesterpár, ki néhány napi takarítást, mosást vállal, felvétetik. Busi-u. 11. 554	Egyenrubát bizalommal rendeljen Tegdesné Kálvin-tér 19. Püspöki palota. 1093 5. 4
Ha csomagot akar küldeni és nincsen doboza, szerezz be nálam s nem lesz több gondja! Cím a kiadóban.	Lakatossegéd felvétetik Csap-u. 26. 535	Órajavitást vállalok s ócska órákat veszek. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kiszállomáson. 1942 11. 3.
465 vv.	ALKALMAZÁST nyér férfi	Szappannak való zsírt szappanra becsérél Pál János szappanosmester, Kölesői 8. 544 5. 15
Kétfélleres váltópénz tekercsekben lapunk pénztáránál bármilyen mennyiségben kapható. 333 vv.	Festőtanulót fizetéssel felvesz Balogh Gábor, Ajtó-u. 18. 447	Csípkefüggönyöket, klópi anyagokat, 450—300 szélesben, csípkeanyagokat. Rótharmere utca 36. 616 4. 29
„Részvénytársaság”-nak levél van a kiadóban az 5-iki hirdetésére. 568	ALKALMAZÁST nyér nő	Ciánóztasson, vizsgáljasson Kissel, Kigyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó, 86 11. 15
ALKALMAZÁST keres férfi	Jó családból való lányt fizetéssel tanulónak felveszek, Sz. Vajda kalapszalonn, Szent Anna 3. 502	Itt a jó alkalom, mit el ne mulasszon, erős, fűzőt kartondobozt — csak nálam válasszon! Cím a kiadóban. 468 vv.
Asztalossegédet felveszek. Szilágyi, Kigyó-u. 32. 515	Keresztény gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére készítenek kapható a Debreceni Működgyár Rt.-nál, Fürdő-utca 2. 1219 vv.
Szakács, vagy konyhamészáros munkát keres fiatalember jó bizonyítvánnyal, esetleg vidékre is. Cím a kiadóban. 453	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	Ciánóztasson Csala ciánózó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel, Rákóczi ucca 9. Telefon: 14-27. 437 6. 29
Szobafestőtanulót fizetéssel felvétetik, Zelinger, Kálvin-tér 4. 524	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	Cipőt, szandalettet, mozaik börtalppal könyvre; Ökrös cipőraktárából, Sas ucca 1. 429 4. 29.
Műszerésztanulót fizetéssel felvesz Király, Hunyadi-utca 2. 503	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	Beltökavics, folyamhomok megrendelésel Juhász Imre okl. mérnök biharpüspöki bányájából, Debrecen, Tóth Árpád-u. 83. Telefon: 25-93. 457
Kocsimosót azonnali belépésre keresek, Szoboszlai, Széchenyi 24. 504	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	Fonásra alkalmatlan angoraszőrűből kalapot készítő Kalapipar, Széchenyi 7. 901 6 30
Kerékpározni tudó kifizető felvétetik 16 évig. Kishegyesi-ut 38. Pékség. 594	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	
Festőmunkára napszám jó bizonyítvánnyal felvétetik. — Zelinger, Kálvin-tér 4. 577	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	
Kifutót, ki már nem iskolaköteles, felvétetik, Szent Anna-u 66. Fűszerüzlet. 573	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	
Egy nappali portafió Frohner szállodába felvétetik. 507	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	
AJÁNLAT	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	
Varrógépet veszek, eladok, cserélek, kölcsön. zök. Javitások jótállással. Hívásra jövök. Csapó 101. 286 4. 25	Közművelő gépirónó felvétetik, Fodor testvérek, Szent Anna-u. 2. 580	

Legelőssámban fest. tisz-
tit, Weisz. Arany János
utca 29. sz. 1941 vv

Tenyésztésre alkalmas
gyönyörű friss pekini
kacsatojás kiadóhivata-
lunkban kapható.
360 vv.

Nagyothallás és fülzú-
gás praktikus gyógyítá-
sáról prospektust küld
Németi Mór, Nagyvá-
rad, Beresényi Miklós
7. 138+

KERESLET

Fogaranyat, ékszeri,
ezüstöt legmagasabb ár-
ban veszek. Fránki.
Piac 56 17779 4. 15
Aranyat, ezüstöt, bril-
liáns magas áron vesz
Pollák Endre ékszerész.
Hatvan 2. 1185 7. 1
Amerikai szőlőkénpo-
rozó gépet keresek
megvételre. Ajánlatot a
kiadóhivatal pénztárá-
ba kérem leadni.
1641 vv.

ELELMISZER, ITAL

Frissen érkezett faj-
talmák egész nap olcsón
kapható kicsinyben,
nagyban. Széchenyi 22.
1204 6. 4

Alma, frissen érkezett
és almaekvívár kapható
Hatvan-u. 41. 597 5. 11

OKTATÁS

Simai gyors- és gépiro-
iskolában állandóan be-
iratkozhat. Piac 73.
Államvizsga. 1555 4. 15

HANGSZER

Cimbalom kifogástalan
állapotban eladó. Hon-
védtető 6. 1278 vv.

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők,
kombinált szobák,
konyha berendezések
sámaon bútorüzleté-
ben, Hunyadi 2.
1106 5. 4

Hínek a fényes kirakat,
nikor olcsóbban vásá-
rolhat udvari bútorüz-
letében. Piac 71.
1099 7. 3

Modern háló, ebédlő
konyhaberendezés,
kombinált szoba eladó.
Kossuth 51. 1356 7. 11

Eladó díofa alvieni
kőfaragásos ruha-
szekrény. Péterfia 8.
Megtekinthető délelben.
583

Eladók: egy jégseke-
rény, modern, színes
nappali szobabútor
ágyval. Rákosi Jenő-u.
9. 569

Eladó elköltözés miatt
ebédlő, konyhabútor,
beneser, falóra, esztendő,
Erzsébet 10. 564

Háromajtós tükrös-
szekrény, ebédlőasztal,
székek olcsón eladók.
Megtekinthető délelben
9-11 Vízszínház moz-
gó portásánál. 495

TÜZELŐ ANYAGOK

Retorta faszén kímérve
és csomagolva állan-
dóan kapható: Kovács
falep, Szent Anna-u.
36. Telefon: 19-21. 598

Százszáz tűzifa, szagotár-
jáni szén, faszén kapha-
tó Kalmánczhegyi Jó-
zsef utcaépén. Kát-u.
4. Helyes telefonszám:
11-48. 416

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISEG

Kovácsműhely Pocsaj-
ban kiadó, jömeneteli,
kertes lakással. Érdek-
lődni Honvédtető 6.
1278 vv.

Kiadó üzlethelyiség la-
kással, esetleg az egész
lakásnak átalakítható.
Tóth Árpád-u. 73. 591

ÁTADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Budapest közelében,
nagyforgalmú megye-
székhely legnagyobb
keresletű kozmetikai
intézet családai okok-
ból teljes felszereléssel,
receptúrával, pácién-
túrával átadó. Érdeklő-
zők „Biztos megéhe-
tés” jellegre írjanak a
kiadóba. 567

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Lakást átadom, ha bú-
torom megveszi. Kar
24. 2. ajtó. 587

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Kiadó május 1-től egy
vagy két szoba, fűdő-
szoba, esetleg konyha-
használatú kertben. —
Hadházi-u. 26. Szem-
ben a Lugosi-utcaival.
538

LAKÁSCSERE

KETSZOBÁS összkom-
fortos, modern, Nagy-
templom közelében lé-
vő lakásomat elcsere-
lém 3 vagy 4 szobás
kerti lakással. Cim a
kiadóban. 364 vv.

LAKÁST KERES

Harminc pengőti fizetek
annak, aki a város
Nagyerdő felőli részén
3 vagy 4 szobás lakás-
hoz juttat. Cim a kiadó-
ban. 1911 vv.

Négyszobás, földszintes,
komfortos nagyon szép
lakásomat elcserelelném
2, esetleg 3 szobással.
Arany János-utca 31.
Telefon 19-72. 582

Nagyvállalat keres la-
kás céljára bérbe belte-
rületen 1x3 szobás és
2x2 szobás lakások há-
za, többévi bérletre.
Ajánlatokat kérem le-
adni éterfia 4. Ungváry
cukrászda. 558

BÚTOROZOTT SZOBA

Különbejárattú bútoro-
zott szoba fűdőszobá-
val kiadó. Rákosi Jenő
5. Földszint 3. 581

VEGYES

Tehenet, jó tejelő, tej-
haszonra kiadnék. Cim:
Éden vendéglőben. 507

Eladó több székér te-
héntrágya. József kir.
herceg-u. 42. 501

Salak, korlátlan mennyi-
ségben, teljesen díj-
talanul az Augusztia-
szanatórium területéről
elszállítható. 562

4 lóra istálló kiadó. —
Busi-u. 14. 539

ELVESZETT

Két kis kules találtatott
a Vár-utcaán Igazolj tu-
ladonosa átveheti a ki-
adóhivatalban. 335

SZALACSY RACZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény — (5.)

— Dicsértessék, — siránkozott a cigányasszony,
míg a szoknyájába kapaszkodó két kisebb, a mel-
lén szundító harmadik legkisebb gyerek úgy oda-
tapadt színes, rikító ruhák alakjához, mintha mind
a négyen egy embert akartak volna mutatni.

— Mit akar, nincs most ünnep, menjen dolgozó!
— kezdte a leány a szokásos elutasítást, mire a vil-
lág legtermészetesebb hangján kérte az asszony:
— Csak egy falatot ezeknek az éhes kicsiknek.
— Ne hazudozzon itt, hiszen most is majszol-
nak!

— Mindig mondom én, hogy nincs rosszabb,
mint a szegény ember, — kezdett szemtelenedni
a cigányasszony, — hát az asszonyod hol van, vele
akarak én beszélni, nem veled, na! — és olyan le-
nézéssel mérte végig a cseléd lányt, hogy az hirtelen
elhallgatott.

Tamásiné erre lépett a tornácra és hirtelen
csak a három gyermeket látta meg a cigányassz-
zony körül. Szurtos, maszatos, rongyos három raj-
kó volt az, fiú, vagy lány, csak a Jóisten a meg-
mondhatója.

— Vágjál egy karéj kenyeret nekik, — mondta
az asszony.

— Kenyeret? Ostort kéne ezeknek adni! Miért
nem dolgoznak!

— Dógozni, dógozni, hát lehet ettől a három ki-
csitől dógozni! Majd megtudod, ha neked is lesz,
— kárpált a cigányasszony.

— A magyar asszonyok hat gyermekkel is dol-
goznak: kapálnak, aratnak, hogy eltartsák a mag-
zataikat, de a cigányasszonyoknál azért kell a gyer-
kek, hogy eltartsa a lusta apját, anyját! — nyelvelt
a leány.

— Erigj már, hogy ne légy itt! Látja assz-
nyom, ilyen gonosz tud lenni a szegény a szegény-
hez! Hadd mondjam meg a szerencséd, szép assz-
szonyom. Bizony Isten mondom, hogy csak úgy
Isten nevében, mert hogy maga olyan szép!...

Az asszony egy villanásnyit az erdőre, az urára,
a rossz erdei utakra gondolt, aztán azt mondta:
— Csak menj békével, jó asszony, az én szeren-
cesem a jó Isten kezében van...

— Hiszen abban a kézben van a miénk is, assz-
szonyom, de azért jó néha meghallgatni a jó szót
is. Bizony Isten nem mondok én rosszat senkinek!...

— No, most már menjen, — adta át a leány a
darab kenyeret, s nyomban megjegyezte: — ezek
a rajkók nem szedtek össze valamit, míg én ke-
nyéért voltam!...

— Hát már hogy képzelsz olyant, te leány, te!
Idevaló cigányok vagyunk mi, hogy mernénk a má-
séhoz nyulni! Még csak ilyen hallani. Megállj,
mert hirtelen meg nem mész férjhez! — indult el
belekapaszkodó rajkói között a cigányasszony.
A leány utána szólt:

— No, csak vigyázzon magára, mert eszindör is
van a faluban!

— Nem a jó emberekért vannak azok itt, hanem
az olyan félekért, mint te is vagy! — kiáltott visz-
sza a cigányasszony.

Tamásiné ebből a veszekedésből se igen hallott
semmit, mert szava se volt, holott máskor ő figyel-
meztette a szűz leányt, hogy elég volt a beszéd-
ből. A tüzhely körül tett, vett, de érzett minden
mozdulatát, hogy saját magától és gondolataitól
akár menekülni. Majd ismét bement a nagyszobába
és megnézte az órát:

— Szent Isten, még mindig csak tizenegy óra!...
Kint, a kútnál dalolt a leány. A nap szikrázó
meleggel sütött és az éjjeli fagyok deres nyoma
már az árnyékból is eltűnt.

Köröskörül a szomszédok kéményei kéken füst-
töltek és valahonnan füstölt hús bableveses sza-
gát hozta a szél, hogy a leány megállt egy
percere a súlykálás közt és nagyot szippantott az
ízes ételszagból.

— Behjót főznek Somogyiék! — csettintett
a nyelvével és arra gondolt, hogy ök még tüzet se
raktak a nyitott tüzhelyen, pedig mindjárt húzzák
a delet.

Delet harangoztak, amikor az asszony rendel-
kezett, hogy megrakhatja a leány a tüzet.

— Mit főzünk, asszonyom? Jaj, ezektől a So-
mogyiéktől de jó kaszás, vagy babos lé szagát hoz-
ta az előbb a szél hozzám!...

— Hát főzünk mi is paszulyt, — mondta Ta-
másiné és arra gondolt, hogy hétfő is van, az ura
is szereti és már ment a különálló magtár felé,
ahol az egyik elkerített sarok volt a hűsös, zsíros
kamara. Leakasztott egy sötétbarnára füstölt só-
dort. Szép, vörösré égett hús mosolygott a vékony,
barna szalonnaréteg alól és nem állotta meg az assz-
szony, hogy egy falatot csak úgy nyersen le ne
esíjjen a hűsből. A sós, kellemes íz egyetlen pillan-
atra eltérítette a folytonos töprengéstől. Míg a
melegvízben áztatta, most a húst, arra gondolt,
hogy ha már itthon lesz az ura, kavar egy tára
való felvert galuskát is, hiszen turó van, ebből
a füstölt sódar szalonnából lehet egy keveset piri-
tani is, az ura meg nagyon szereti a felvert galus-
kát turóval, tepertővel...

(Flyt. köv.)

Széchenyi utcától a
Hunyadi-utcaig elvesz-
tettem retikülön, a
benne levő pénzt tartsa
meg, Molnár névre szó-
ló utalványt és a többi
papírokat szolgálatosa-
ba éterfia-u. 6. Kozma
Mihály címre. 571

Kanári kirepült, kérem
megtalálót Kálvin-tér
13. szám házfelügyelő-
höz behozni. 551

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó egy ócska szürke
öltöny és egy új álla-
potban levő fekete öl-
töny kis alakra. Mesze-
na-u. 2. Keresztéppel
1854 vv.

Világosszürke kasha
férfiöltöny eladó. Do-
mókos Lajos-utca 6.
506 vv.

INGÓSÁG VÉTEL

Ócska gramofonlemez
kilőjéért 1.20—1.40-t fi-
zetek. Bíró, Hunyadi
22. 1069 6. 25

Szabó és varrodai tex-
tilműhelyek, minden-
nemű rongyot vásárol
a körzetvezető, Erzsé-
bet-utca 11. 487

Perzsabundát megvétel-
re keresek, Széchenyi-
utca 37. Krausz. 540

INGÓSÁG ELADÁS

Egy férfi és női arany
zsebóra ütőszekettel
és láncsal eladó. —
„Arany” jellegre vétel-
ajánlatot a kiadóba ké-
rem. 499

Méhészeti felszerelés,
kaptárak, lépek vannak
eladók. Csörész-u. 3. 596

Eladó alighasznált mo-
dern telesháló, konyha-
bútor, esztendő, tüzhely,
kályha, stb. Máik-u. 26.
Egész nap. 593

Jó sezlón eladó. József
kir. herceg-u. 11. II.
lépcső. 586

Margit-fürdőnél lebont-
ásból 1 körszuhanó, 6
drb körszuhanó, eszeme
köszigetelő, burkoló,
elosztó csapok, vasalja-
kok, esővek, rövid telé-
fa és deszkatornyok,
tüzfűtő is alkalmas,
a bontás bevezése
mijatt olcsón eladók.
581

Festmények eladók. —
Bika bérház földszint
Brill Illésnénél. 550

GAZD. ESZKÖZÖK

Ekek, boronák, lóka-
pák, alkatrészek nagy
választékban. — Szécsi
Hatvan 61. 1945 5. 4

GAZD. TERMÉNYEK

Ungváry József ceglédi
faiskolájából gyü-
mölcsök érkeztek. Ma-
gastörzsi közméte
nagy választékban. Ga-
rai 5. 577 4. 21

Tenyésztőjások (fajlisz-
ta pekíngi kacsas és
törzskönyvezett fehér
magyar tyúktojások)
kaphatók Széchenyi 9.
II. 67. 365

Ültetésre alkalmas friss
pekíngi kacsatojás kap-
ható kiadóhivatalunk-
ban. 360 vv.

Elveti a ruhagondját,
Ha vesz egy pár füge-
fát! Szépet és gyöke-
reset, Két vagy három
éveset. Ez már most is
kapható Hatvan-utca
24. első ajtó. 313

Szőlővessző, gyökeres,
különböző fajú, saját
telepemről legolcsób-
ban kapható. Barna 10.
570

ELADÓ HÁZ

Eladó ház Sámsoni-út
69. Érdeklődni lehet
Városi Takaréknál. 403

Kossuth-utca 46. számú
ház nagy kerttel sza-
badkészből eladó. Érte-
kezni egész nap. 508

Eladó elköltözés miatt
jó családi sarokház, —
azonnal beköltözhető.
Virág-u. 34. 512

Eladó Harsányi Gusztá-
v-u. 33 számú kettő
szoba, konyha, spájz,
üvegezett előszoba és
egy szoba, konyha, —
esetleg három szoba-
nak is lehet használni
fürdőszobával, 44 drb
termő gyümölcsfa, 600
páka szőlő, 70 drb olított
pöszméte. Teljesen ta-
lajvizmentes. — Ára
12.600 pengő. 578

ELADÓ HÁZHELY

Házhelyek Kassai-úton,
ház, 300 öl gyümölcsös
a népfürdő mellett el-
adók. Értekezhetni dél-
után 4—6-ig Bösztörmé-
nyi ügyvédi irodában,
Ferenc József-út 70. 97

FÖLDBÉRLET

Legelő kiadó 100 ka-
tasztrális holdig, akár
egytagban, akár részle-
tekben. Ugyanott lege-
lőre szarvasmarha el-
helyezhető. Érdeklődni
levélben lehet Incezydy
intéző. Balmazújváros.
579

ELADÓ FÖLD

Tanyás föld, prima bú-
zatermő. Nagycserén
harminc hold eladó.
Balázs, Rákosi Jenő-u.
5. 430

583.49 négyszögöl telek
beültetett gyümölcsös
és 1224 négyszögöl
gyümölcsös, szőlő el-
adó. Piac 77. Cukrász-
da. 490

Hatvanholdas birtok
két tanyával eladó. —
Cím a kiadóban. 453

Eladó 614 négyszögöl
martinkai szőlőnek al-
kalmas terület. Érte-
kezhetni Dégenfeld-tér
3. Ügyvédi irodában.
511

ELADÓ ÁLLATOK

Sütésárga tenyészka-
kas (3 drb) eladó. Hat-
van-u. 24. 1928

Patkányt fogó foxi-
kutya eladók, Kossuth
46. Ugyanott ültetni-
való kacsatojás kap-
ható. 585

Szerkesztésért felelős:
PALFI JÓZSEF
Kiadásért felelős:
IFJ. SZIGETHY GYULA
Igazgató
Kiadja és nyomja a
NSZAKTUD. KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető:
SZIGETHY KÁROLY